

ağın

FİKİR VE SANAT DERGİSİ

★ AĞIN ★ Nuri ONAT ★ Nihat ASYALI ★ Dr. Melike ODMAN
★ Aysel SERİN ★ Cevat ONAY ★ Osman S. AKSU ★ Osman BAYKUT
★ Mehmet ERGÖNÜL ★ İlhami TURAN ★ Mustafa YÜZBAŞIOĞLU
3/68 ★ Dr. Hamit SOYLU ★ Nevzat FIRAT ★ Mustafa NIKSARLI
★ Mustafa İÇ ★ Behlül ÖZDEM ★ İsmail BEYDEMİR

Sayın Abonemiz

Abone sürenizin bitmiş olduğunu hatırlatır, sevgi ve desteğinizle yaşayan derginizin, senelik abone ücreti olan 24 lirayı veya 6 aylık 12 lirayı T. C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi (630/59) veya Türkiye Vakıflar Bankası Cebeci Şubesi (20-19-6) no'lu hesaplara gönderilmek üzere bu bakiyelerin bulunduğunuz yerdeki şube ve ajanslarına hemen yatırmanızı saygılarımızla bildiririz.

Kapak: Ağın'dan bir manzara (Fotoğraf: Mustafa Niksarlı)

AĞIN

FiKiR ve SAN'AT DERGİSİ

Sahibi:

Ağın Kültür Derneği adına
Dr. Vâkıf ÖZKUL

Bu sayıda yazı işleri müdürü
Mehmet Salim ÖZER

İdare yerl ve haberleşme
adresi:
İç Cebeci Özsoy sokağı No:
3/4 ANKARA

Yazı Kurulu:
Nuri ONAT, Osman Sulhi
AKSU, Nihat ASYALI

Gönderilen yazılar
"Yazı Kurulu"nın
incelemesinden geçer.

Gönderilen yazılar, yayımlan-
sın veya yayınlanmasın, geri
verilmiyeceği gibi telif ücreti
de ödenmez.

Dergimiz ayda bir çıkar.

D'zgi ve Paskı:
TÖYKO matbaası — ANKARA

YIL : 2

SAYI: 15

MART — 1968

FIATI 200 Krş.

YILLIĞI: 24 TL.

Bir istek...

Geçen sayımızda, genel kurul toplantısının yapılacağı haberini vermiştik. Yapıldı ve yeni kurullar seçildi. Yergiler, övgüler oldu. Dilekler dile getirildi. Genel kurulda olup bitenlerin hemşehrilere duyurulması genel kurul'a benim sendi. Hattâ tümüyle yayınlanması istendi. Bizde dergi olarak çok yerinde olan bu isteği yerine getiriyoruz.

AĞIN KÜLTÜR DERNEĞİ GENEL KURUL TOPLANTISI TUTANAĞI

Ağın Kültür Derneği Genel Kurulu 3.3.1968 Pazar günü saat 14'de Umud Sokak 32 - I'de toplandı. Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi yapıldı. Başkanlığa Cevat Onay, Kâtipliklere Ükü Soylu ve Erkal Gencaydın seçildiler.

Gündemin 3. maddesi gereğince Yönetim Kurulu raporu okundu. 4. madde uyarınca da Denetleme Kurulu raporu okundu.

Gündemin 5. maddesine geçildi. Raporlar hakkında görüşme açıldı. İlk sözü Hüseyin Tuncer aldı. Kısaca:

"Ağın dergisi ayda bir ve her nüshası bir evvelkine göre daha gelişmiş olarak çıkmıştır. Ben gençlerin başarısını sevinçle karşıladım, tebrik ederim. Ancak benim gibi yazı vermiyen, veremiyen arkadaşları da kınar, yazı vermek suretiyle bu başarılı işin devanına yardımcı olmamızı tavsiye ederim. Derneğin diğer çalışmaları üzerindeki tenkitlerimizin yumuşak ve yapıcı olmasını dilerim."

Nihat Asyalı konuşmasında kısaca:

"Derneğin çalışmalarını övdü. Bu güne kadar yapılagelmekte olan bayram toplantıları, piknikler ve dergi çıkarma çalışmalarının dernek için bir gelenek haline gelmesini ve yerleşmesini istedi. Yönetim Kurulunun derneği bir yayın organına kavuşturduğundan tebrik etti. Bunlar gibi bundan böyle de açık oturumlar, konferanslar tertiplenmesini istedi. Ancak bir çok külfet ve zahmetler sonucu meydana gelebilecek olan bu çalışmalarda yönetim kurulunun yalnız bırakılmamasını, diğer dernek üyelerinin yardımcı olmaları gerekliliğini belirtti. Bu çalışmalara karşı ilgisiz kalınmasını, kendisini de suçlayarak yerd. Derginin iki formaya çıkarılmasını gerek ilân alma imkânına kavuşma ve gerekse yazıcı daha zengin çıkma bakımından tamamıyla uygun gördü."

Söz sırası gelen Nuri Onat da kısaca:

"Yönetim kurulunun dergi üzerindeki titizliğini ben de çok

(Devamı sayfa 27'de)

Atatürkçülük Üzerine

NURİ ONAT

Atatürkçülüğün geniş ölçüde tartışıldığı bir dönemde yaşıyoruz. Öyle ki, konuyu bilenlerin yanında bilmeyenin de tartışmaya katıldığı görülüyor. Sanki, Atatürkçülük bunca yalın, bunca kolay kavranır bir akımmış gibi... Ancak, kapalı kapılar ardında bulunmadığı zaman, herkes, Atatürkçü olduğunu söylemede özel bir titizlik gösteriyor. Kısacası, en bileninden en bilmeyenine, en sağdakinden en soldakine değin herkes Atatürkçü geçiniyor bu furyada. Bilimin, gerçeğin, aydınlığın yanında sömürmelerin, tırtıklamaların, boş sözlerin, zırvaların harman olduğu bir dönemdir bu. Bütün kötü niyetliler kuyruğa girmişler, yorumlamalarla, uydurmalarla, yutturmacalarla Atatürkçülüğü kemirmeye çabalyorlar. Doğal olarak, bu toz - du-man içinde gerçek Atatürkçüyü seçmek kolay olmuyor.

İnsanlık tarihinin hiç bir döneminde, dünyanın hiç bir yerinde, Atatürkçülüğe yapılan ölçüde bir uygarlık düşmanlığı görülmemiştir sanırız. Örgütlenmiş ve örgütlenmemiş bütün kötülük yuvaları, Atatürkçülüğü boğma çabası içindeler... Bu belirtiler toplum yapımızı sarsıcı niteliktedirler. Ama, kimin umurunda... "Benim dediğim olsun da, Türkiye'nin geleceği ne-reye varırsa varsın." düşüncesinin başat olduğu bir ortamda yaşıyor gibiyiz. Bir kargasa içinde bulunduğumuz apaçık.

Bu durumda şöyle bir soru ile karşılaşabiliriz: Bu niçin böyledir? Başka bir de-yişle, bazı çevreler ya da kişiler neden A-tatürkçülüğün karşısındadırlar?

Yukarıdaki sorunun yanıt (cevab) ını vermeye çalışalım; Atatürkçülük şunları öğütler:

- 1 — Özgeci, saygılı olmayı,
- 2 — Hoşgörücü, barışçı davranmayı,
- 3 — Sorunları, ülkücü, akılcı, ulusçu, gerçekçi açılardan incelemeyi,

4 — Lâik eğitim düzenini, devrimci atılımı,

5 — İçten ilişkiyi, erdemli yaşamayı.

Şimdi soralım sayın okuyucuya: Kırk tarakta bezi olan, yararları uğruna yoba-za ve bağnaza göz kırpan, Ali'nin külâhını Veli'ye, Veli'ninkini de Ali'ye giydiren, bulanık suda balık avlayan, gözünü kom-şusunun para cüzdanından ayıramayan, o-nurlu kişileri ve tarihsel değerleri yere vurmak için on parmağında on kara ile or-taya fırlayan, mâsum vatandaşların iman-ları ve vicdanları üzerinde hora tepen, ya-landan, uydurmadan, yutturmacadan baş-ka sermayesi olmayan, dedikodu makinesi bohçacı kadınlar gibi erdemsizler Atatürk-çü olabilirler mi? Bilgisizlik yüzünden A-tatürkçülüğün bilincine varamayanları eşya gibi kullanmak isteyenler Atatürk-çü sayılabilirler mi?

Hem Atatürkçü olmak, hem Türk dil devriminin karşısına çıkmak... Hem Ata-türkçü olmak, hem gerici akımları körük-lemek.. Hem Atatürkçü geçinmek, hem bağımsızlık ilkesi ile alay etmek... Hem A-tatürkçülükten yana görünmek, hem kış-kırtıcılık yapmak... Hem Atatürkçülüğün savunucusu olduğunu söylemek, hem ile-rici akımları boğarak yeşil bayrağa selâm durmak... Sokakta kendini Atatürkçü gös-termek, kapalı kapılar ardında devrim düşmanlığını mayalamak... Bir yandan, gücünü Atatürkçülükten alan bilimsel ve soylu ilkelere dayalı şahlanışa alkış tutar görünmek, öte yandan çağdaş uygarlığa yönelen Türk toplumunu karanlıklara ite-bilmek için elinden geleni ardına koyma-mak..

İşte budur ikiyezlülerin becerileri... Kısacası, bu çabaların tek nederi şu: Bütün denetim baskılarından kurtularak, toplumun maddi ve manevi değerleri üz-e-rinde alabildiğine, sorumsuzca tepinmek...

Yalnız Atatürkçülükte değil, bütün düşün akımlarında değişmez bir kural vardır. O kural şudur: ilkönce, kişilerde, ya da toplumlarda bir inanç düzeni kurulur. Bu düzeni, "Tutum" dediğimiz aşamanın belirtileri olan coşkular, tutkular izler. Ondan sonra da, inancın eylemsel yansıması olan davranışlar düzeni örgütlenir. Öyle ise, olumlu davranışlar için köklü, toplumsal değerli, bilimsel nitelikli inançlara ulaşmamız gerekiyor. İkiyüzlüler, toplumun canevine el atıyorlar; ilkönce, onu bir inançsızlık çukuruna atarak köksüzleştirmek istiyorlar. Bütün belirtileriyle bugünkü görüntü bu.

Çeşitli yorumlarından ötürü, insanın, "Atatürkçülük bunca esnek midir ki herkes kendisini Atatürkçü sayabiliyor?" diyesi geliyor. Öyle ya, en sağından en soluna değin herkes Atatürkçü... İlericisi Atatürkçü, Gericiisi Atatürkçü... Pekiy, gerçek Atatürkçü kimdir bu memlekette söyler misiniz?

İşte konunun düğüm noktası da burada. Bu soruya gerçek karşılığını vermedikçe, kargaşa sürüp gidecektir. Öyle ise, ilkönce Atatürkçülüğün tanımını yapmak, daha sonra da amacını saptamak gerekiyor. Bu yapıldıktan sonra, kimin Atatürkçü olduğu, kimin olmadığı anlaşılacaktır.

Atatürkçülüğün çeşitli tanımları yapılmıştır. Ancak, bu tanımların çoğunda amaçlarla içerikler (muhtevalar) birbirine karıştırılmıştır. Başka bir deyişle, tanımlarda, hangi ilkelere amaç, hangilerinin araç o'duğu üzerinde pek durulmamıştır. Örneğin, Atatürkçülüğün bir ilkesi olan dincilik, amaç değil, araçtır. Buna karşılık, lâiklik ilkesi amaçtır.

Burada bir konunun açıklanması gerekli görülmektedir: Bugün amaç olan bir ilke, ileride araç durumuna geçebilir. Bu oluşum, toplum yapısındaki sürekli gelişimle ilgilidir. Bu ilke, yukarıda sözü edilen esneklik deyişimi ile çelişir gibi görünürse de, gerçek öyle değildir. Çünkü, Atatürkçülük, her görüşe uydurulamayacak kadar sağlam ve açık, her dönemin en ileri görüşüne öncülük edecek kerte de reformcudur.

Yapılacak tanımda, ne amaçları saymaya, ne de araçları sıralamaya önem verilmelidir. Açıkçası, tanımlarda, doğrudan doğruya Atatürkçülüğün niteliğinin ne olduğu üzerinde durulmalıdır. Çünkü, iyi bir tanım, her türlü saptırmanın, yorumun olumsuz etkisini enaz'a indirir. Bu açıklamanın ışığı altında, Atatürkçülüğü şöyle tanımlayabiliriz: Atatürkçülük, toplum yaşantısında çağdaş uygarlık düzenine uymayı, her türlü sorun çözümünde sağduyunun ve bilimin başat kılınmasını öngören barışçı, devriki bir dünya görüşüdür.

Görüldüğü gibi, bu tanım dört öğenin desteğindedir:

- 1 — Çağdaş uygarlık düzenine uymanın,
- 2 — Sorunların, sağduyunun ve bilimin yardımıyla ele alınmasının,
- 3 — Barışçı olmanın,
- 4 — Devrimciliğe bağlı kalmanın.

Şimdi, bu dört öğeyi birer birer ve kısaca gözden geçirelim. Çağdaş uygarlık düzenine uyma; kadercilik yerine gerçekçiliği, azla yetinme yerine gereksinmenin eksiksiz giderilmesini, imgecilik (hayalcilik) yerine ülkücülüğü, hazırı kullanma yerine yapıcılığı, söz yerine eylemi, bencilik yerine özgeciliği vb. koymak demektir. Daha da özetlersek, bu ilke, toplumdan kopmamayı, onun etkin bir üyesi olmayı, daha ileri yaşantı düzenine girmeyi anlatır.

Sorunların sağduyuya ve bilime dayanılarak çözülmesi ilkesi, konu hangi türden olursa olsun, inakçılık (dogmatizm, nassıyye) yerine gözlemi, incelemeyi, deneyi ve araştırmayı; değerini yitirmiş açıklamalar yerine bilimsel yöntemlere bağlı kalınmasını öngörür. Başka bir deyişle, bu ilke, bilimsel yöntemin denetici süzgecinden geçmeyen çözümlerin, ne kerte iddialı olursa olsun kabul edilemeyeceği kuralını yansıtır.

Barışçı olma, gerek yurt içinde, gerekse başka uluslarla olan ilişkilerde, karşılıklı anlayış, sevgi, saygı ve adaletli olmaya önem veren bir ilkedir. Bununla bir-

likte, kişisel ve ulusal çıkarların zedelenme olasılığı (ihtimâl) belirtileri sezilinceye değin barışçı kalmayı öğütler bu ilke. Barışçı olma ilkesi, Atatürk'ün, "Yurtta barış, dünyada barış." önsözünde en değerli anlatımını bulmuştur.

Barışçı olma ilkesi, şu bakımdan önemli görülmektedir: Bir toplumun, birinci ve ikinci ilkelerle ilgili aşamaları gerçekleştirebilmesi, toprak bütünlüğünün, bağımsızlığının, özgürlüğünün her türlü saldırıya karşı güven altına alınmasına bağlıdır. Bu güvenliklere kavuşan toplum, yalnız rahat çalışmak olanaklarını elde etmekle kalmaz, iç ve dış destekleri de sağlamış olur. Bundan anlaşılır ki, Atatürkçülük, toplayıcı, birleştirici, ülküleştirici ve eylemci nitelikleriyle çağdaş akımların en insancıl, en özgücü, en ulusçu ve ilerici olanıdır.

Devrimciliğe gelince: Türk toplumu, Batı ülkelerinde olduğu gibi bir rönesans içinde bulunmamıştır. Bu nedenlerdir ki, Türkiye'deki her atılımın devrimci nitelikte geliştirilmesinde zorunluk vardır. Bu kurala uyulmadıkça, ilerlemiş uluslara kavuşma şurda dursun, aramızdaki açıklığı daha da açacağımız apacıktır.

Bizce, Atatürkçülüğün tanımını nitelendiren en güçlü öge devrimciliktir. Çünkü, bu ilkeye bağlı kalınmadıkça, öteki öğelerin gerçekleştirilmesini düşünmek, en hafif anlamıyla mantıksal gelişmeye düşmek olur.

Tanım üzerindeki bu açıklamalardan sonra, Atatürkçülüğün amaçlarını saptayabiliriz şimdi. Bu amaçlar şöyle sıralanabilir, toplumu:

1 — Toprak bütünlüğü güven altına alınmış bir ülkede bağımsız yaşatmak,

2 — Uluslararası ilişkilerde sözüne ve oyuna değer verilir bir varlık durumuna getirmek,

3 — Yerüstü ve yeraltı kaynaklarını geniş ölçüde değerlendirme bilincine kavuşturmak,

4 — Kısa sürede, her alanda kendikendine yetme durumuna getirmek,

5 — Özgücü, hoggörücü, akılcı, ulusçu, lâik tutum ve davranışlarıyla ulusal ve uluslararası değerde maddi ve manevi ürünlere katkıda bulunacak düzeye yükseltmek,

6 — "Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarmaktır."

Atatürkçülük, bu amaçlara ulaşmak için:

1 — Yurttaşlar arasında sevgi, saygı, birlik ve beraberlik kurarak yardımlaşmayı,

2 — Değerini yitirmiş gelenek, görenek ve alışkanlıklar yerine bilimsel tutuşun başat kılınmasını,

3 — Uluslararası ilişkilerde gerçekçi ve ulusal çıkarlara uygun düşen bir politika izlenmesini,

4 — Her türlü görüşün, düşünüşün, tutumun ve davranışın demokratik bir ortamda akışmasını (cereyan etmesini),

5 — Yersiz coşku ve duygusallık yerine ılımlılığın, sağduyunun konulmasını,

6 — Ulusal ve uluslararası köklü bir tarih bilincine varılmasını, böylece, dünya sorunlarında etkili bir sorumluluk yüklenilmesini öngörür.

Sayın okuyucu, dilimizin döndüğünce Atatürkçülüğü belirtmeye çalıştık. Belki konuyu yeterince aydınlatamadık. Bunun için de, daha güçlü bir anlatımla sana seslenemedik. Bu kişisel kusurumuzdur; bağışlarmasını dileriz. Bununla birlikte, Atatürkçülüğün kısa bir özetini verdiğimizizi sanıyoruz. Dinlediklerini, okuduklarını iyi değerlendiren Atatürkçülüğü anlama bir diploma işi değildir; bunu da hiç unutma. Dağdaki çoban Atatürkçülüğü anlar da, birkaç diplomalı kişi onun karşısına çıkabilir. Bu sonuç, Atatürkçülüğün halkçı niteliğinin ürünüdür.

Sayın okuyucu, dâvası çürük olanlar, yazıda, sözde ve eylemde saldırgan oluyorlar. Atatürkçülüğün karşısında olanların bir özelliği de budur. Bunu da gözden ırak tutma. Zafer Atatürkçülerin, yani senin olacaktır.

Başka bir yazımızda, Türk toplumunu şaşırtan çeşitli Atatürkçülükler üzerinde durmak istiyoruz. Saygılarımızla.

Halk Tiyatrosu ve Halkçı Tiyatro

NİHAT ASYALI

Felsefe, bilim ve sanat için çeşitli tanımlar, açıklamalar yapılagelmiştir. Ben, üçünde ortak olan bir yan üzerinde durmak; felsefeyi, bilimi ve sanatı, gerçeği araştırma, anlama ve anlatma yolları olarak ele almak istiyorum. Böylece; felsefenin, bilimin ve sanatın bu ortak yanı, onların birbirlerinden tüm ayrılmıyacağını göstermiş olmaktadır. Özellikle çağımızın ilerici dünya görüşüne uygun bir anlayış, bu üçünün yakın ilişkisini her an gözönünde tutmayı gerektirir. Şüphesiz, gerçeği araştırma, anlama ve anlatmada felsefenin, bilimin ve sanatın araçları ve yöntemi birbirinden ayrıdır. Ancak, ortak amaçları, onların derin ilişkisini sürdürmektedir.

Bu kısa girişi şu nederle yaptığımı belirtmek isterim: Bugün, bir "Halk Tiyatrosu ve

Halkçı Tiyatro" sorunu ortaya atıldığı ve böyle bir konu üzerinde tartışıldığı zaman, çözümlemenin felsefe ve bilime sıkışıkya bağlı olduğunu her an akılda tutmak gerekir.

Gerçeğin araştırılması, anlaşılması ve anlatılması yollarından biri olarak, insan toplumlarının tarihinde önce sanatın ortaya çıktığı görülmektedir. Kökeni ne olursa olsun -ki bunun incelenmesi ayrı bir konudur-, insanlar, gerçeği felsefe ve bilimden önce sanat yolu ile araştırmağa, anlamağa ve anlatmağa çalışmışlardır. Şiirle, dansla, tiyatro ile... Bu anlamda sanatın ortaya çıkışı, sınıflı toplumlara geçiş döneminden sonraya rastlar. Gerçekten, sınıflı toplum düzenine geçişten önceki dönemde, yani ilkel ortak yaşama düzeninde, şiirin, dansın, tiyatromun, ortak üretim uğraşı içinde onun bir yönü, bir parçası olarak görüldüğü söylenir. Ne zaman ki üretim ilişkilerinin değişmesi, temel yapının dönüşmesi sonucunda toplum sınıflara ayrılmış, o zaman, temel yapının belirlediği diğer kurum ve düşüncelerle birlikte sanat da, bir üst - yapı kurumu ve düşüncesi olarak, diğerleri gibi üretim uğraşından ayrılarak kendini göstermiş ve değişmiştir. Temel yapının değişmesi sonucu ortaya çıkan sınıflardan birisi, doğrudan doğruya üretime katılan sınıf; diğeri ise, değişen üretim ilişkileri uyarınca, üretici sınıfın emeğiyle geçinen ve doğrudan doğruya üretime katılmayan sınıf olarak ayrılmıştır. Temel yapının belirlediği kurumlardan biri olan sanat, işte bu üretime katılmayan sınıfın uğraşı olarak gelişmeğe başlamıştır. Ancak, hemen hatırlatılm ki, toplumdaki sınıfların birbirleriyle çok yakın ilişkisi, üretim biçiminin bütün yönlerde toplum hayatına yaptığı etki ve ekonomik ilişkilerle diğer ilişkiler arasındaki sıkı bağılılık, incelediğimiz konunun başlıca açıklayıcı esaslarıdır. Şimdi, bunları böylece bir kez daha hatırladıktan sonra, konuya geçebiliriz.

NEDİR "HALK TİYATROSU"?

Önce "Halk Tiyatrosu" kavramını ele alarak, bunu bir "Halk Tiyatrosu sorunu" biçiminde ortaya koymağa -sadece ortaya koymayı düşünmekteyim. Bu sorun olarak kabul edilirse, o zaman üzerinde tartışmak ve çözümlemeye gitmek ayrıca ve daha geniş çapta düşünülebilir-, evet, sadece ortaya koymağa çalışacağım. Halk Tiyatrosu deyimi neyi anlatır, ya da anlatmalıdır? Bir sözlükte, halk tiyatrosu, "halk çoğunluğuna yönelen, yarı öğretici, yarı eğlendirici tiyatro türü" diye tanımlanmaktadır.

Yukarıdanberi anlatılanlardan çıkarılacağı gibi, benim konuya bakış açımına göre, bu tanım uygun düşmüyor. -Bu, olsa olsa, biraz sonra inceleyeceğim "Halkçı Tiyatro" kavramını bir bakıma karşılayabilir, ki bu rada ça yine benim anlayışım yönünden tam yeterli olmayacak-. Sınıflara ayrılmış bugünkü toplumlarda "Halk Tiyatrosu" deyiminden, doğrudan doğruya üretime katılan sınıfın, yani işçilerin ve köylülerin kendi yarattıkları ve bütün alanlarında -yazar, yapımcı, yönetici, oyuncu, dekorcu, seyirci.. olarak- ona katıldıkları tiyatroyu anlamak gerektiğini ileri sürüyorum. Halk Tiyatrosunu bu anlamda düşünür ve kabul edersek, o zaman sorunu ortaya koyabiliriz: Belli üretim ilişkilerinin belirlediği sınıflara ayrılmış toplumlarda Halk Tiyatrosu var mıdır ve olabilir mi?

Üretici sınıfın, kendi yaratığı ve bütün alanlarında katıldığı bir tiyatro örneği, bugünkü, sınıflara ayrılmış toplumlarda görülmez, ya da ben duymadım, bilmiyorum. Halkın, belli günlerde, bayramlarında, şenliklerinde yapa geldiği, tiyatroyu andıran bazı gösterilere raslanmaktadır. Bunlar, belki de kökleri ilkel kömün düzenine ulaşan ve üretim uğraşının bir parçası niteliğinde doğup, giderek, sadece yarı dinsel bir eğlence türüne dönüşen ve çıkışından bu yana öz ve biçim yönünden pek az değişikliğe uğrayarak bugüne kadar süren geleneklerden ibarettir. Bir sanat olarak tiyatro niteliği taşımayan, ancak halkın kültür birikimi içinde ve yarımın halk tiyatrosu araştırma ve incelemelerine kaynak olma bakımından bir değeri bulunabilecek olgulardır. Öyleyse, sınıflı toplumlarda bir "Halk Tiyatrosu" yoktur, diyebileceğiz.

Acaba, sınıflara ayrılmış toplum düzeninde bir "Halk Tiyatrosu" yaratılıp geliştirilebilir mi? Yarı, üretime doğrudan doğruya katılan emekçi sınıflar, yani halk, kendi yazarı, yapımcısı, yöneticisi, oyuncusu, dekorcusu.. ve de seyircisiyle bütün alanlarında katılacağı ken-

di tiyatrosunu yaratabilir, geliştirebilir mi? Sınıflara bölünmüş toplumlardaki üretim ilişkileri gözönüne alınırsa, kendi yaşamını sürdürmek ve, bu arada, yarattığı değer ile üretime katılmayan bir başka sınıfı beslemek zorunda olan emekçi sınıfının kendi tiyatrosunu yaratmak için ne olanaklarının ve ne de, içinde bulunduğu koşullar nedeni ile, yeteneklerinin uygun bulunmadığı pek açıktır.

"HALKÇI TİYATRO"YA GELİNCE..

"Halkçı Tiyatro" deyiminden de şunu anlıyorum: Gerçeğin araştırılması, anlaşılması ve anlatılmasında halkın bilinçlenmesine yönelen tiyatro, halkçı tiyatrodur. Böylece halkçı tiyatronun özü ve biçimi bu anlayışa göre belirlenecek, bu amaca uygun yönde oluşup gelişecektir. Bu anlayış karşısında, halkçı tiyatronun güdümlü olduğu sonucu çıkarılabilir. Evet, halkçı tiyatro güdümlüdür. Fakat sadece, gerçeğin halka anlatılmasına güdümlü, o kadar! Bu kez de şöyle söylenebilir: Öyleyse, her tiyatroyu az - çok halkçı tiyatrodan sayabiliriz. Çünkü tiyatro da, diğer sanatlar gibi gerçeği araştırdığı, anlamağa çalıştığı ve anlattığına göre, tiyatroyu halka götürdüğümüz zaman halkçı oldu demektir.

Şimdi buradan, Halkçı Tiyatro sorununa geçebiliriz.

Tiyatro yolu ile gerçeklerin halka anlatılması ve tiyatronun halkı bilinçlendirmeğe yönelmesi nasıl sağlanır? Bu soruya cevap verirken, yazımın başında değindiğim, felsefe, bilim, sanat ilişkisini hatırlayalım. Bilim ve sanatın gerçeği araştırma, anlama ve anlatmadaki tutumunu, geçerli olan felsefe, başka bir deyimle dünya - görüşü belirler ve sınırlar. Yani bu tutum, dünya - görüşüne sıkı sıkıya bağlıdır. Şöyle ki: bir dünya - görüşü vardır: ulaşılan gerçeği halka, çarpıtarak, saptırarak anlatır, ya da anlaşılabilir biçimlere sokarak sunar; yani anlatamaz. Bir diğeri ise, gerçeği saptırmadan, dosdoğru, açık - seçik verir. Öyleyse, Halkçı Tiyatronun oluşmasında belli bir dünya - görüşüne sahip olmanın önemi ortadadır. Bu felsefe, çağımızın ilerici felsefesidir.

Halkı, yetenek ve olanaklarını geliştirme, kendisini ve düzeni değiştirme yolunda bilinçlendirecek bir dünya - görüşü ile yola çıkılmadıkça Halkçı Tiyatrodan söz edilemeyeceği kanısındayım. Halka tiyatro götürmek, ona tiyatroyu tanıtmak, tiyatro aracılığı ile ona birşeyler öğretmek yolunun tutarlılığına pek inanmıyorum.

Not : 1 Mart 1968 tarihli Forum dergisinden

Migren ve Psikopatolojisi

Dr. MELİKE ODMAN

(Geçen sayıdan devam)

Süperfisial temporal arterin, baş ağrısı esnasında yapılan biopsisinde perivas-küler ödem ve arterde dilatasyon tesbit edilmiştir. Nekroz görülmediği gibi; harabiyet de yoktur. Baş ağrısını meydana getiren madde veya maddeler, vasküler yataklarda dilatasyon yapmalı ve hücre infiltrasyonu olmaksızın dokularda reverzibl ufak değişiklikler ve lokal hassasiyet husule getirmelidirler. Bu vasıfları gösteren maddeler içinde en önemli olanları: Asetilkolin, Adenozin trifosfat, Bradikinin, Nörokinin, Histamin ve Serotonin'dir.

1 — Acetylcholine: Bir parasempatik tenbih edici madde olan A.C.'nin vazomotor dilatasyon yaptığı ve diğer doku değişikliklerine sebep olduğu ileri sürülmüştür. Bazı hastalarda baş ağrısı esnasında serebro - spinal sıvıda A.C. seviyesinin yükseldiği tesbit edilmiştir. Lâkin A.C., belki vazodilatasyonu başlatıyor; fakat devam etmesinde bir rol oynamıyor (dokularda çok çabuk tahrip oluyor).

2 — Adenozine trifosfat: Bu da vazodilatatördür; fakat migrendeki rolü hakkında kati bilgimiz yoktur.

3 — Bradikinin (Polipeptid) : Baş ağrılı hastada deri altı sıvısında benzer madde elde edilmiştir; fakat bradikinin vasküler baş ağrılarında nasıl tesir ettiği anlaşılmış değildir.

4 — Nörokinin: Kuvvetli bir vazodilatatördür; bradikinine benziyen etki ile kan basıncını düşürür. Baş ağrılı hastada lokal olarak deri altı sıvısında yüksek oranda tespit edilmiştir. Nörokinin, deri tahriş edilmek suretiyle elde edilir.

Sinirler ruhi ve diğer sebeplerle tenbih edildiği zaman nörokinin husule gelmekte ve damarları genişleterek vasküler

baş ağrısına sebep olduğu düşünülmektedir.

5 — Histamin: Baş ağrısı doğuran maddeler üzerinde en çok çalışılan histamindir. Kuvvetli bir vazodilatatördür. Sinirler içinde fazla miktarda meydana gelir. Dorsal kök liflerinin tenbihi ile husule gelen vasküler baş ağrılarındaki rolü şüphelidir. Antihistaminiklerin etkisi olmamaktadır. Histamin verildiği zaman, migrene benzemeyen, başın bütün çevresinde hissedilen ve yüzün kızarması ile beraber olan baş ağrısı husule gelir. Horton, histamin provokativ testi ile, histamin baş ağrısı olanlarda teşhisin katileceğini söyler: Deri altında 0,3 mg. Histamin zerke-dilince, normal kimselerde ve Horton baş ağrısı olanlarda, başın bütün çevresinde ve yüzün kızarması ile beraber baş ağrısı husule gelir. Bir kaç dakika sürer. Horton baş ağrısı olanlarda 15-50 dakika içinde kendi baş ağrılarının aynı tipte ikinci bir nöbet husule gelir.

6 — Serotonin: Son zamanlarda en fazla önem verilen madde serotoninidir. Vücutta yaygın bir şekilde bulunur. Çeşitli biyolojik prosesler, serebral faaliyet ve sinir impluslarının nakli için lüzumlu olduğu kabul edilmektedir. Metabolizması: 1 — Triptofan, 2 — 5 - hidroksi - triptofan, 3 — Serotonin (5-hidroksitriptamin), 4 — 5 - hidroksiindol asetaldehit, 5 — 5 - hidroksiindol asetik asit - idrar.

Serotoninin, migrendeki rolü hakkında son zamanlarda çok ilgi çekici yayın vardır. Muayyen şartlarda vazodilatatördür; 0,01 - 0,02 mg. serotonin periarteriyel şırınga edilirse, hafif bir baş ağrısı husule gelir. Saniyede 0,2 - 2 mg. intravenöz perfüze edilirse, 10 - 20 dakikada hastaların % 50'sinde hakiki migrenden a-

yırdedilemeyen bir baş ağrısı husule gelir. Böylece serotoninin lokal ödem ve ağrıya hassas eşiğin azalması ve doku harabiyeti yaptığı iddia edilmiştir.

Antiserotonin etkisi üzerinde fazlaca durulan UML - 491'in migrende profilaktik olarak iyi tesir etmesi dolayısıyla serotoninin hiç olmasa bazı vakalarda migren nöbetine sebep olduğu iddia edilmiştir.

UML - 491 Amerika'da Sansert, ismi altında, Avrupa'da ise Deseril adı ile anılır.

Bu arada migrende geniş ölçüde kullanılan Ergotamine tartarat'ın vazokonstriktör rolü yanında orta derecede bir antiserotonin hassası da olduğu anlaşılmıştır.

Semptomları: Migren, sendromunda en önemli özellik ünilateral veya generalize olabilen, periyodik baş ağrılarıdır. Ağrı başın önünde, yanında veya arkasında lokalize olabilir. Hafif rahatsızlık hissinden mecalsiz biriken zonklayıcı ağrıya kadar değişik şiddettedir. Şiddetli nöbetlerde baş ağrısı irritabilite, bulantı, kusma ve fotofobi ile birlikte olur.

Diğer klinik bulgular: Batında gerginlik eksremileterde sianoz, vertigo, tremor, deride solukluk, ağız kuruluğu, fazla terleme, üşüme, diare veya konstipasyon olabilir.

Nöbet süresi: Bir kaç saatten bir kaç güne kadar sürebilir; en çok raslanan 6-18 saat sürmesidir. Hastaların büyük bir çoğunluğunda baş ağrısı başlangıç semptomudur; lakin ekserisinde viseral, somatik, sensoriyel ve hakiki somatik motor semptomlar ve şiddetli baş dönmesi önce gelir.

Viseral semptomlar: Skotomlar, quadrantique veya hemianoptik saha defektleridir.

Sensoriyel semptomlar: Paresteziler şeklinde görülür; yarı vücut, parmak uçları, dil, dudaklar ve yüzde lokalize olabilir.

Migren fonksiyonel bir bozukluk olduğuna göre baş ağrısının her nöbette aynı lokalizasyonu göstermesi beklenemez. Eğer hemikranial tipte ise, bazan sol bazanda sağ tarfta görülür.

Migren ekivalanları: Bazan yıllarca sonra baş ağrısının yerini periyodik nökslemlerle diğer vücut rahatsızlıkları alabilir. Bunlara migren ekivalanları denir. Bunlar, kusma, diare ile görülen karın ağrıları (abdominal migren). Toraks, pelvis ve ekstremitelerde lokalize ağrılar veya nöbetler halinde ateşlenmeler, konfüzyon veya letarji halleri, mizaç değişiklikleri migren ekivalanları olarak belirtilmiştir. Nöbetler arasındaki intervallerde önemli fiziksel patolojik bulgu yoktur.

Laboratuar bulguları: Nöbet anı sırasında veya aralarda yapılan kan, idrar, feçes, beyin - omurilik sıvısı tetkikleri normal bulunmuştur. E.E.G. incelemelerinde nadir anomalite dışında spesifik bozukluk tespit edilmemiştir.

Teşhis ve ayırıcı teşhis: Migren teşhisi, ünilateral veya generalize karakterde ve intrakranial patoloji olmaksızın, bulantı ve kusma ile birlikte olan ve nöbetler şeklinde ortaya çıkan baş ağrılarının görülmesi ile tanımlanır. Eğer ailede migren mevcut ise; aynı zamanda viseral ve sensoriyel prodromlar varsa teşhis daha kolaylaşır. Nöbetler şeklinde ortaya çıkan diğer fonksiyonel tipteki baş ağrılarından, prodromal semptomların bulunması ve Ergotamine tartarat denemesine cevap vermesi ile ayırılır. Vasküler malformasyonlar, anevrizmalar ve diğer intrakranial lezyonlar migreni taklit edebilen baş ağrısı nöbetlerine sebep olabilir. Kafa grafileri, serebral anjiogramlar, ponksiyon lomber bulguları, nörolojik semptomlar ve icabında E.E.G., ventrikülografi incelemeleri durumu aydınlatır.

Migren seyri itibariyle benign bir hastalık olup; nadir istisnalar dışında hayat süresi üzerine etkili değildir. Nadiren C. V. A. komplikasyon olarak ortaya çıkabilir: 1 — Retinal ve serebral damarların trombozu (vazokonstriktif fazla ilgili). 2 — Retina, pia damarlarının rüptürü neticesi hemoraji (devamlı kusmalarda artan arteriyel ve venöz basınca bağlı olarak).

(Devamı gelecek sayıda)

Nasıl Giyinmeliyiz

AYSEL SERİN

Yukarıda görülen iki kadın vücudu aynı ölçülerdedir. Elbise modeli, renk ve desenin aynı vücutta ne kadar değişik durduğunu ve görünüşü ne derece değiştirdiğini anlıyoruz.

Çok duyulmuş bir söz vardır. "Çirkin kadın yoktur, güzel görünmesini bilmeyen kadın vardır." Gerçeğin kendisi olan bu fikre göre çirkin vücut yoktur, aslında her vücudun her silüetinin sevimli bir yönü vardır. Asıl hüner bu sevimli yönü insanın kendinde keşfetmesi ve davranışlarıyla, giyimiyle cazip hale getirebilmesindedir. Çok önemli olan ve daha güç keşfedilen manevi yönlerimizi bir tarafa iterek دائما göze ilk çarpan ve insanları etkisinde bırakan fiziki yapımızla ilgilenmenin ve

bilhassa kadın giyiminin bu konuda çok önemli olduğu kanısındayım.

Hanımların kendire yakışanı giymesi için ilk kez modanın esiri olmaktan kaçınmaları gerektir. Modern bir kadının giymi kişiliğini yansıtır.

Kendimize yakışanı bilmemiz, keşfetmemiz şarttır. Bunun için aynanın karşısında kendinizi objektif bir görüşle incelemelisiniz. Çok mu uzun boylusunuz? Sıska bir beden, kemikli bir gerdan ve uzun

bir boynunuz mu var? Yoksa perhizlere rağmen atamadığınız kilolar mı silüetinizi bozuyor? Ya da beden boyunuz uzun, bacak boyunuz kısa mı? Bu kusurlarınızı hoş görerek kabullenmeden kaçınmayınız. Gerekli olan bunları giyimle ve renk oyunlarıyla belirsiz hale getirebilmektir.

Zayıf ve uzun boylu bir hanımın kendine yakışan ve kusurlu yönlerini gizleyen bir kıyafeti seçmesi için şunlara dikkat etmesi gerekir:

- a) Boyuna çizgili ve çok dar elbiseler giymemelidir.
- b) Yüksek topuklu ayakkabıları,
- c) Tepesi çok kabarık saç şekillerini tercih etmemelidir.

UZUN SİLÜETİ NORMAL GÖSTERMEK İÇİN

- a) Enine çizgili, ekoseli desenleri,
- b) Beden ve kalçada enine kesitler, spor cepler, volanlar, pililer gibi garnitürleri,
- c) Drapeli ve kabarık ve her çeşit garnitürü olan açık elbiseleri giymelidirler.
- d) Çizme ve düz topuklu pabuç ayrıca mini etek, uzun silüetli hanımlara görür.

ORTA BOYLU VE ŞIŞMANCA OLAN HANIMLAR

- a) Asla enine kesiti olan ve enine çizgileri olan elbiseler giymeyin,
- b) Ufak desenli, genellikle vücudu incelten koyu renkleri seçiniz.
- c) Daima belden kesiksiz, boyuna kupları olan prenses modelleri tercih ediniz.
- d) Beden ve kalçada üstten konan

cep, cep kapağı, volan daima sizi şişman gösterir.

e) Etek boylarınızı mini yapmayınız boyunuzu kısaltır.

f) Düz papuçtan sakının, her çeşit topuklu pabuç giyebilirsiniz.

BEDEN BOYU BACAK BOYUNA NİS- BETLE FAZLA UZUN OLANLAR

a) Düşük olan bel hattını gizlemek için bele fazla oturmayan ve daima bel yeri yukarıda olan modelleri seçmelidirler.

BEDENİ KURU, KALÇASI GENİŞ TIPLER

- a) Elbiselerinin bedeninde üstten konan kabarık garnitürleri ve bedeni bol olan buluzan modeller seçmelidirler.
- b) Açık renk, bol buluzlar, koyu renk etekler giymelidirler. Bedeni drapepli modeller bu tipler içindir.
- c) Etekleri hafif evaze ve koyu renk olmalıdır. Bu etekler üzerine geniş kareli ve iri çiçekli buluzlar giyilirse dar olan bedenleri geniş görünür.

DOLGUN GÖĞÜSLÜ BAYANLAR

Bu tip hanımlar dar kalçalarını geniş; dolgun bedenlerini dar göstermeye mecbur olduklarından;

- a) Daima açık renk etek, koyu renk buluz kullanarak renk oyunuyla silüetlerini normal gösterebilirler.
- b) Dar korsaj, robalı ve iri desenli buluzlardan kaçınmalıdırlar..
- c) Elbiselerinin bedenlerinde volan, üstten cep, fazla büyük yaka ve her çeşit kabarık garnitür iri bedenlerini daha da büyük göstereceğinden asla kullanılmamalıdır.

ÖĞRETMEN ABDULLAH LÜTFÜ EFENDİ

CEVAT ONAY

BİR DÜZELTME :

Ocak 1968 tarih ve 1/68 sayılı dergimizin 7 nci sayfasının sonuna yazılması gereken aşağıdaki cümle sehven unutulmuştur. Eklenmesini rica eder özür dileriz.

"oradan sarfinazarla kendi köyümün (İmamlığını ve Muallimliğini) kabullendim."

(Geçen sayıdan devam)

Halbuki işe başladıktan beş ay sonra maaşım 200 kuruşa çıktı. Bu gün muntazam tahsil görmüş birçok meslektaşlarım 65 yaşına varır varmaz tekaüde sevk edildiğine karşı benim 75 yaşında olarak 1500 kuruş maaşla vazifede istihdam edilişim pek büyük muvaffakiyet sayılmağa seza değil midir? Şayet mevkii içtimainin ve maaşımın yükselmesini arzu etse idim Nahiye Müdürlüğü yaptığım zamana göre Kaymakamlığa terfi etmekliğim pek kolaydı. Çünkü kanun, iki sene namuskârane Nahiye müdürlüğü edenleri imtihanla Kaymakamlığa terfi hakkını vermekte idi. Ancak bekâreti ahlâkıyemi (bozulmamış ahlâkımı) ihlâl edecek (bozacak) her gûnâ mesleğe heves etmediğimdendir.

Hulâsa: İmamsız, camisiz ve mektepsiz olarak halkı maîşetten başka kendilerini bir vazife ile mukayyet tanımayan 15 - 20 evli bir köyde doğan ve az zaman sonra yetim, öksüz ve sahipsiz kalıp mutlak ve mütevali (aralıksız) mahrumiyetler içinde didinen benliğim için maddi ve manevî neşvüne mamı (gelişmemi) hüdaflikten (kendi kendine kalmaktan) kurtarmak, namuskârane inkışaf göstererek nefsimi, milletime ve aileme hattâ hemcinsime (Milletime) karşı mükellef bulunduğum vazife ve mesuliyetimi idrak edecek kadar behremendi ulûm ve fûnun (ilimden ve fenden faydalanıcı) olmak az muvaffakiyet midir?

Vaktiyle bana şahsın kıymetini ilmi müccerrediyile (soyut bilgileriyle) değil belki amele iktiran eden (işe yaklaşan, iş haline geçen) bilgisi ile ölçülebileceğini irşat e-

den ve ilim ve terbiyenin temini istikbale (gelecek geçimi sağlamaya) hadim olmaktan ziyade hakiki kıymetini nazarımda belirten ve öylece sây ve amele (çalışmaya) sevkeden bulunsaydı ve daha doğrusu ustasız kâr haramdır gibi batıl düsturlar (temelsiz kurallar) ile nefsimi itimadımı kıran sadediller (saf insanlar) (basit görüşlüler) olmasaydı belki bu inkışafımın daha kat kat feyizlerini idrake muvaffak olacaktım. Binaenaleyh bütün genç meslektaşlarıma sây ve amele mukarin (çalışma ve iş hayatına uygulanan) bilgi ve karakter sahibi olmalarını tavsiye eder sözlerime son veririm. 23 Nisan 1927

AĞIN

Buraya kadar Abdullah Lütfü Efendi'nin kendisi tarafından anlatılarak yazılmış olan ve ancak resmî görev aluncaya kadarki hayat hikâyesini kısaca öğrenmiş olduk. Bu arada bazı aile fertlerini de 1927 yılındaki durumlarına göre tanıtıyorlar. Yazının sonlarında hayatı boyunca sürüp gelen çalışmaları ile ne gibi amaçlar güttüğünü söylerken görev, sorumluluk, sadet, sefalet, başarı ve benzeri hususlardaki düşüncelerini de açıklamaktadırlar. Ancak nedense 45 senelik Devlet hizmetine ait hemen hiçbir şey söylemiyorlar. Biz bu uzun çalışma hayatının yalnız Ağın'da geçen yılları hakkında gördüklerimize, duyduklarımıza, yaşadıklarımıza dayanan bilgilere sahibiz. Memleketimizin bu değerli evlâdının çeşitli yönleri ile kişiliği üzerinde bu bilgilerimizle edindiğimiz duygu ve düşüncelerimizi gelecek yazılarımızda okuyucularımıza sunmağa çalışacağız.

Bu büyük Öğretmeni tanıtmaya çalışırken Rüştîye mektebinde ve ilkokul sıralarında Onun öğretimi mve eğitiminden faydalanmış olan değerli hemşehrilerimizden de bize ya özel mektupları ile ve ya dergiye yazılacak yazıları ile yardımcı olmalarını ayrıca rica ederiz.

Buraya kadar çıkan yazılarda Abdullah Lütfü Efendi'nin, kendi ağzından anlatılan hayat hikâyesini okuduk. Fakat nedense Hocamız, hayatının Devlet hizmetinde geçen bölümünü anlatmamış bulunuyorlar. Oysa ki Merhumun en idealist davranışları, en verimli çalışmaları bu bölümde görülmektedir. Bu çalışmaların içine ve özüne inilmeden, sebepleri ve sonuçları gözönüne alınmadan, günün basit anlayışına uyarak baştan savma bir gözden geçirilmesi, onları gerçek değeri ile değerlendirmeye imkân vermez. Bu sebeple konumuza, geniş bir görüş ve düşünüş açısından girmek, çağlar arasında karşılaştırma yaparak devam etmek zorundayız.

Abdullah Efendi Hoca'yı -Ağın'da Onu bu adı ile anarlar- gerçek yönleri ile tanıyabilmek için O'nun yaşadığı devrin Ağın'ını, Türkiye'sini, Sosyal ve ekonomik durumlarını öğrenmek, bu durumlar karşısında bir Anadolu köylü çocuğunun neler yapabileceğini, gerçeğe en yakın bir ölçü ile ölçüp değerlendirmek gerekmektedir.

Bundan evvelki yazılardan öğrendiğimize göre, Abdullah Efendi, 116 yıl önce Ağın'ın Köhpinik köyünde doğmuştur. Babası Molla Halil, okur yazar ve okutur yazdırır bir din adamıdır.

Köhpinik köyü, bölgenin küçük köylerinden olup Ağın'a 6 km uzaklıktadır. Aralarından oldukça bol su akıtan Arapkir çayı geçer. Bu çay, suların bollastığı aylarda geçit vermez hale gelir. Köy halkı yalnız toprak ürünleri ile geçinir. Çay suyundan faydalanan az bir kısım toprak dışındaki tarlalar susuzdur. Yağış olmadığı yıllarda bütün bitkiler yanar, kavrulur. Bu arada bu topraklara verilen insan emeği de yok olur, gider.

Çağ, Osmanlı İmparatorluğu çağıdır. İmparatorluğun da en başarısız yılları, 19. yüzyılın son yarısıdır. Anadolu köyleri kör cahillik içinde çırpınmaktadır. O kadar ki her köyde bir iki okur yazar ya bulunur ya bulunmaz. Birçok köylerde bir asker mektubunu okutmak için komşu köyler dolaşarak okur yazar aranması olağan hallerdendir. Hükûmet ancak vergi toplama-

masını, genç erkekleri silâh altına alıp 7 yıl sınır boylarında, hele en korkuncu YEMEN'de götürmesini bilir. Halka hizmet diye bir şey düşünmez. Genellikle ilk öğretim, halkın gayret ve maddî fedakârlığı ile sağlanmaktadır. Yurt içinde sosyal ve siyasal güvenlik çok bozuk ve yetersiz olan Zaptiye (Jandarma) teşkilâtı elinde yok denecek hale gelmiştir. Elinde silâhı, etrafında birkaç dalkavuşu olan zorbalar alıkıran başkesen olurlar. Bölgedeki Hükûmet yetkilileri de o azı ile işbirliği yapmakta gecikmezler. Bütün ülke baştan başa bu idaresizlik ve perişanlık içinde kıvrılmaktadır.

İşte bu korkunç ve karanlık devirde Ağın bölgesini, bir dereceye kadar okuma yazma, bilgili olma, işiğe doğru yönelme çabası içinde görüyoruz. Halkta bu derin uykudan uyanma zamanının geldiği bilinci yavaş yavaş canlanmaktadır. Zulümle, zorbalıkla, bilgisizlikle savaş başlamıştır. Bu savaş, yerine ve zamanına göre gizli veya açık olarak çeşitli şekillerde kendisini duyurmaktadır. Ne çare ki yoksulluk her zaman ve her yerde Anadolu köylüsünün belini bükmekte, dünyasını karartmaktadır. Onun iki günlük vadeye dahi en ufak bir yatırım yapmağa tahammülü yoktur. Bu gerçeği, bu gün dahi bol bol söylenegelen ve inanılan şu atasözleri dile getirmiştir: "Bugünkü tavuk, yarınki kazdan hayırlıdır. Gün bu gün, saat bu saat. Azıcık aşım, kaygısız başım. Gurbet elin somunu büyük olur. Kesemediğin eli öp de başına koy. v.b." Bütün bu sözler söylene söylene ruhları öylesine karartmış, koca bir milletin varlığına öyle bir korkaklık, miskinlik, karamsarlık sindirmiş ki bunu kaldırmak, yırtmak değil bir parça aralamak dahi bir ejderha ile savaş kadar efsanevi bir kahramanlık gibi görünmektedir. Tarihte Anadolu köylüsüne musallat olan bu aşağılık duygusu zamanımıza kadar süregelmiş olacak ki öğretmenlikle çalıştığım bazı köylerde köylülerin acı acı söylediği şu sözleri hiç unutmam: "Muallim Beyim, sen ne diyysin? Allah bizi yaratmış ki dağlar ıssız kalsın." (Devamı gelecek sayıda)

ÜNİVERSİTELİ HAMAL

OSMAN SULHI AKSU

Şişli - Osmanbey'deki Feriköy yolu üzerinde her perşembe günü pazar kuruldu. Şimdi kurulur mu bilmiyorum?..

Bu pazarın kurulduğu soğuk kış günlerinden biri idi. Rumeli caddesinde oturan, bir genç hanım karakola geldi. Pazardan aldığı ötüberiyi getiren hamalın, evden çok kıymetli bir broşu çalıp kaçtığını bildirdi. Derhal arattırıldık bulamadık. Müteakip perşembe günü aynı kadın tekrar geldi ve pazara yine gelmiş olan hamalı alıp getirttirdik.

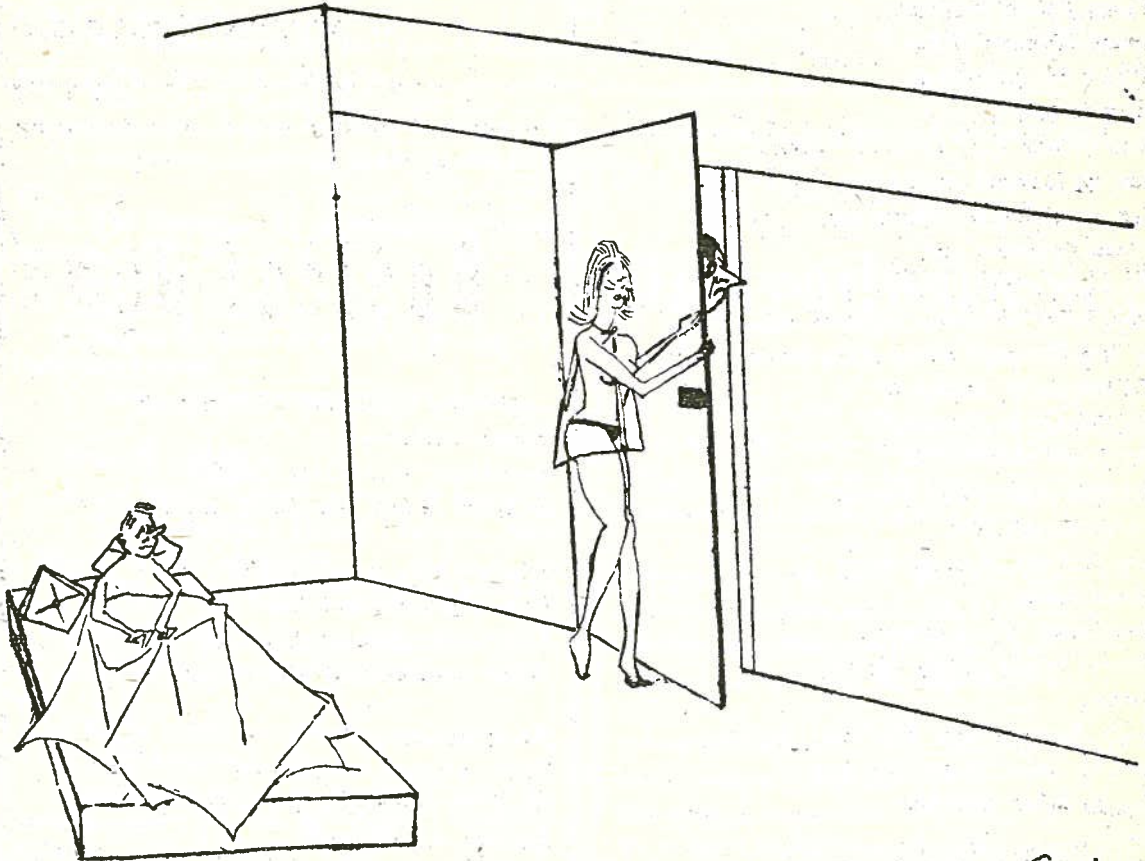
Hamal, genç bir delikanlı idi. Alıştığımız hamal tipi ve hali yoktu. Soruştur-

mam sırasında "Hukuk Fakültesini gittiğini, fakir bir Anadolu çocuğu olduğunu, iş bulamadığı için hamallık yaparak Fakülteyi bitirme gayretinde olduğunu" söyledi.

Kendisinin bu sözlerini şüphe ile karşıladık. Fazla sıkıştırmak istediğimizde:

— Ben izzetinefs'i korumak için yabancı bir muhitte hamallık yapıp kimseye muhtaç olmak istemeden okumak istedim. Ne olur benim en kıymetli varlığım olan izzetinemsif ile oynamayın, demişti.

(Devamı sayfa 19'da)

67/10

— Kocam olamazsınız. Seyahatte kendisi.

Hazreti Mevlâna

*Hindikuş ana yurdun;
Belh bir şehir.
Ulu Harzemşahların,
Bir devre, hükmedenlerin koynundan
Eylûl güneşinin ebruli hüzmeleriyle yıkanıp
Bin ikiyüz yedide doğdum..
Tanrı bütün Alem'i için,
Gamdan, kasvetten ari
Bir gönül ihsan eyledi..
Baban Bahaettin Velet,
Annen Mümine Hatun
Allah'a bin şükreyledi..
Şiirinde aşk,
Mesnevi'nde Vecd terennüm eden
Sen ey; Mevlevî Tarikatı'nın Piri,
Sen ey; gönüllere hükmeden,
(Sema) yaratan şair;
Tarikatın remzine hayran bir koca ülke,
İlâhi aşkıta terennüm, müzikte nağmeyle..
ve işte Dünya'da böyle, Ay'da böyle döndükçe..
Yıl bin ikiyüz yetmiş üç;
Ne Selçuk Hükümdarı,
Ne Çelebi Hüsamettin;
Ne fethettiğin gönül deryaları
Durduramadı seni.
Sen faziletlerin temsilcisi,
Beşer dostu;
Bambaşka "gönül adamı".
Matem içinde bırakıp bizleri,
Gittin..
Doğduğun gibi yine bir "visal" gecesi..
Sen bir yana, "Alem" bir yana;
Sen ey heşer sanatkârı,
Sen ey;
"Ya Hazreti Mevlâna."*

OSMAN BAYKUT

Akrostiş

MEZAR TAŞINA

Hayata eyledin veda, rahmet eylesin Allah,
Ağınlısı, tanıyanı, etti herkes âhı, vâh,
Sana yazmaz melekler hiç bir günâh,
Aktı yüzün, doğruydu özün, almadın kimseden
âh,
Nâr içinde yat, fakat zamansız öldün, eyvâh!

MUSTAFA YÜZBAŞIOĞLU

Beşinci Gün

*Seni kaybettiğim günün beşincisiydi,
Evren bomboştı.
Doruklarda aydınlıklar üşümüş
Gökyüzü sarhoş, yıldızlar sarhoştı.*

*Tüm yollarda yolcu bendim
Nuh'un gemisindeydi hayat
Kararsız, kapılardan eli boş döndüm
Sensiz nasıl da eksilmiştiki kâinat.*

*Dante yanbaşımda
Virjil, ellerimden tutuyordu
Garip bir çulgnılık içinde Evren
Karıncı, fili yutuyordu.*

MEHMET ERGÖNÜL

BULMACA

Derleyen : Yzb. İLHAMİ TURAN

SOLDAN SAĞA :

1. Bir odanın yüzeylerinden, tersi Geometride 22/7'nin ismi.
2. Bayramdan sonra hiç icab etmez, bektaşı bulursa and, bulmazsa onu içer.
3. Evlerimizin bölmelerinden (tersi).
4. Ced, soy.
5. Peşkir-Başna bir harf ilâvesiyle (DAL)sız dayı
6. Aile fertlerinin en çilekeşi-geçliğin pek umursamadığı bir tuvalet.
7. Bir nota.
8. Tersî bir il'miz. —Mastar eki.
9. Başna bir harf ilâvesiyle kış geceleri oyunlarımızdan biri.
10. Asabi tezahürlerden-kaidelere uyum.

Yukarıdan Aşağı :

1. Bir Yemek Çeşidimiz-terst bir su kabı.
2. Tersî (söylersem kıymeti kalmaz) lâhza - tersî bir bağ. (Gramerde)
3. Tersî hatıra-Yetişkin bir ağacın bölümünden.
4. Sebze Fidesi - tersî bir edat.
5. Cüssesi yok, faydası çok bir hayvan. utanmaz.
6. Katkı - tersî şart edatı.
7. Tersî bir soyadı - Su.
8. Aile fertlerimizden - Tersinin tekrarı (lokontada yemek bulamayp garsonu haklayan adam).
9. Tersî bir edat - Ek veya parça.
10. Yaprakları lezzetli bir bitkimiz.

Açıklama : Deyimler çoğunlukla bölgeseldir.

Yeşil Ağın'ım

*Dağlar, bağlar sesleniyorum sana
Aylardır hasretimi göremezmiyim?
Bu gözler açılır bağım bahçemde
Bağımı, bahçemi gezemez miyim?*

*Girerken solun Osman tepesi,
Fellâhlar suyundan içemez miyim?
Açılır bağında nar taneleri,
Narından bir tane yiyemez miyim?*

*Sağ tarafında üçdutların var,
Dutlarından birazda ben yiyemez miyim?
Açtım kolumu girdim bağına
Bağında birazda ben duramaz mıyım?*

BEHLÜL ÖZDEM

Dünyadasın sen

*Talihin söner yuvan dağılır
Unutmaki her zaman zındandasın sen
Zengin olursun yuvan kurulur
Unutma ki her an dünyadasın sen*

*Dünyanın bir ışığı bir de karanlığı var
Gururlanma ki havadasın yüksektesin sen
Zemininde de olsan zirvesine de çıksan
Alçalsan da yükselsen de dünyadasın sen*

*Dünyaya elveda etsen de etmeseden de
Bir mâsum için günahkârsın sen
Gül olsan koklansan da
Kemiklerin toprak olsa gene dünyadasın sen.*

MUSTAFA İÇ

Ağın'lı hemşehrilerim, size diyorum

NEVZAT FIRAT

15 Haziran ve 20 Haziran tarihleri arasında, Ankara'da bulunuyordum. Bu müddet zarfında yıllardır Ağın için arzulanan ve Çınaraltında münakaşasını yaptığımız dergi nihayet gerçekleşmişti.

Ankara'da bu fırsatı kaçırmayarak derginin yazıhanesine uğrayarak hem bilgi edinmek, hem de bu arkadaşlara teşekkür etmek istemiştım. Nihayet arzumu yerine getirdim, idareci arkadaşla konuştum, dergi hakkında geniş bilgilere sahip olmakla beraber hazırlanış tarzını da bizzat yerinde izlemiş oldum.

Dergiyi idare eden arkadaşlar, Ağın için cidden canla başla çalışıyor, bu hususta ellerinden gelen maddî ve mânevi imkânlarını derginin devamı için harcıyorlardı. Çünkü bu derginin Ağın'ın geleceği için çok büyük bir varlık olduğuna inanmışlardı.

Bunların çalışmaları bizi mAğın'da asırlık Çınar'ın altındaki sadece sözde kalan çalışmalara asla benzemiyordu. İdareci arkadaşların yorucu ve ezici çalışmalarına geçmeden önce Ağın'ın geleceği için yeni bir kaynak olan dergiye bütün Ağın'lı hemşehrilerin mânevi ve dergiye abone olarak maddî yardımlarda bulunmalarını candan dilerken dergiye önderlik eden Ağın'lı veya Ağın'lı olmadığı halde dergiye hizmetleri geçen, idareci ve abonelere sonsuz saygılarımı sunarım.

DERGİNİN HAZIRLANIŞI :

Ankara'da bulunduğum müddet zarfında, derginin idarehanesine birkaç defa uğ-

ramama rağmen kimseyi bulamamıştım. Üçüncü gidişimde gene kimseyi bulmak mümkün olmadığı için, idarehanenin kapısı önünde bulunan posta kutusuna bir kart bırakarak idareci arkadaşlarla görüşmek arzusunda olduğumu bildirdim.

Ankara'dan ayrılmadan önce 17 Haziran Cumartesi günü akşamı gece saat 21.00 sıralarında eve giderken son olarak bir daha uğramak hissini kendimde duydum. İdarehanenin bulunduğu apartmanın kapısının önüne geldiğim zaman ışıkları yanar bulunca sevinç ve heyecan içinde kapının ziline bastım..

Kapı açıldı, dernek adına dergi sahipliğini yapan Dr. Vâkıf Özkul'la karşılaştık. Tabii benim geldğimden bıraktığım karta göre haberleri olmuştu, hemen buyurun dedi ve samimî bir hava içinde içeriye girdik.

İçeride Nihat İspir, İlhami Turan, Koçan imamının torunu Nihat kardeşi Rüştü (Musa Emmi), Öğretmen Mehmet Alp ayrıca biri Kıbrıslı olmak üzere iki arkadaş daha bulunuyorlardı.

Hepsiyle samimî bir hava içerisinde el sıkışarak kucaklaşarak hoşgeldin, nasilsin faslını bitirdik.

Vâkıf benden müsaade istiyerek, kusura bakma Nevzatçığım, biz ancak derginin hazırlanabilmesi için haftada bir gün toplanabiliyoruz, müsaade ederseniz elimizdeki yazıları inceleyelim de sonra konuşalım dedi.

Masa başındaki idareciler, dergiye ge-

len yazıları teker teker gözden geçirerek dergide yayınlanmasını uygun bulduklarını yüksek sesle okuyarak arkadaşlarının tasvibine sunuyorlardı.

Bu tetkik sırasında Nihat İspir'in fikirlerine ilhami ani ve sert çıkışlarıyla cevap veriyordu. Nihat'la ilhami'nin bu tartışmalarına Nihat Asyalı bıyıklarını bükerek hafif hafif gülüyordu. Rüştü ise işine gelmiyen konuların tartışmaları sırasında divana uzanarak şekerlemesine devam ediyordu. Öğretmen Mehmet Alp ise evinden getirmiş olduğu buzlu suyu çalışmaktan yorulan gözleri kana bulanık yazı ailesine ikram ederek bu şekilde yardımlarını esirgemiyordu. Vâkıf ise Ev ve dergi sahibi olduğu için bütün tartışmaları olumlu bir şekilde idareye çalışıyordu. Bu yorucu ve ezici çalışma gecenin saat 0,2'sine kadar devam etti. Hepsi de cidden yorulmuşlardı ki, Ağın'lı olmadığı halde Ağın'lılara arkadaşlarının hatırı için hizmetten zevk duyan Asistan arkadaş bugünkü çalışmanın bu kadarla yeterli olduğunu belirterek müsaade istedi.

Bunu takiben diğer Kıbrıslı arkadaşın kısa ve özlü bir konuşmasından sonra toplantıya son verdiler.

Arkadaşları kapıya kadar uğurladıktan sonra Vâkıf'la başbaşa kaldık bu arada yatmadan önce dergi hakkında bir kaç soru da ben sorarak Vâkıf'ın yorulmasına rağmen zamanından istifade ettim.

SORU — Her zaman böyle geç vakte kadar çalışır mısınız?

CEVAP — Bütün arkadaşlar memur oldukları için, ancak cumartesi günleri toplanıp böyle geç vakitlere kadar çalışmak zorunda kalıyoruz. Aynı zamanda yarın saat 00.9'da hastahanede nöbetim de var.

SORU — Derginin çıkabilmesi için 4 cumartesi kâfi geliyor mu?

CEVAP — Bunun haricinde fırsat buldukça matbaaya uğrayarak meşgul oluyoruz.

SORU — Ağın'da kaç aboneniz var?

CEVAP — Maalesef yok denince kadar azdır. Dergi hakkında bizlerin yorucu ve

ezici çalışmalarımızı gözlerinizle gördünüz. Hemşehrilerimiz de abone olarak maddî, yazı göndererek mânevi yardımlarını esirgemeseler, bize bu yorgunluklarımızı unutturmuş olurlar.

SORU — Genel olarak kaç aboneniz var?

CEVAP — Şimdilik 400'den fazla ama yarısı ancak Ağınlıdır.

İşte sayın hemşehrilerim, bu sorunun cevabı cidden biraz üzücüdür. Yıllardır arzuladığımız, böyle bir derginin hemşehrilerimiz tarafından i'gisiz kalmamasını bu yazımı okuyan hemşehrilerimizden diler, dergiye abone olarak maddî ve yazı göndererek de mânevi yardımlarını esirgemeselerini candan dilerim. Dergiye emeği geçenlere tekrar sonsuz hürmetlerimi sunarım.

Üniversiteli Hamal

(Baştarafı sayfa 15 de)

Düzgün ve heyecanla yapılan bu konuşma üzerine ben soruşturmayı bıraktım. Kadına dönerek:

— Sizin broşunuzun hırsız bu olmaz dedim.

Kadın gücenerek ayrıldı ve gitti.

Üç gün sonra telaşla gelerek; "broşu, evdeki koltuklarından birisinin arkasında bulunduğunu" söyledi. "Bu çocuğu bularak kendisine yardım etmek arzusunda olduğunu" bildirdi.

Perşembe gününü bekledik. Birlikte pazara çıkarak hamalı aradık. Yoktu. Oradaki terzi dükkânlarından birisinin önünde boş bir küfe duruyordu. Terziden küfenin sahibini sordüğümde: "Geçen perşembe günü kendisini polisin götürdüğünü ve bir daha da gelmediğini" söyledi.

Küfenin içine bir göz attığım vakit, kalın ve yaprakları okunmaktan hırpalanmış bir kitap duruyordu. Kitabın ismi; Medeni Kanun ve Borçlar Hukuku idi.

Gayri ihtiyari kadınla bakışlarımız karşılaştı gözlerimiz nemleşmişti. Vedalaşmadan ayrıldık...

DİFTERİ

DR. HAMİT SOYLU

Bir şahıs — Dr. Bey, bizim çocuğa da bakar mısınız?

Doktor — Hayhay bakayım, nesi var küçüğün?

— Boğazı ağrıyor.

— Boğazı mı ağrıyor?

— Evet Dr. Bey.. Kuşpalazı olmasından korkuyorum.

— Çocuğun ağızını açar mısınız lütfen? Hah şöyle... Azıcık kızarıklık var hepsi okadar..

— Ateşi çok yükseliyor, geceleri de horluyor.

— Kaç gündür hasta?

— Dün başladı, yutkunamıyorum diyor. Acaba kuşpalazı mı Dr. Bey?

— Komşularınızda falan kuşpalazı yani difteri olan kimse var mı?

— Hayır yok.

— Merak etmeyin çocuğunuz kuşpalazı değil. Bademcikleri biraz iltihaplanmış okadar.

— Kuşpalazından çok korkuyorum Dr. Bey.

— Biz ona difteri diyoruz. Çocuğa difteri aşısı yaptırdınız mı?

— Evet yaptırdım. Aşılarını hiç ihmal etmem.

— Çocuğunuzu hasta çocukların yanına bırakır mısınız?

— Katiyen Dr. Bey.. Bir yerde hastalık olduğunu duysam değil çocuğumu yaklaştırmak, kendim bile gitmem. Hastalık geçmesinden korkarım.

— Pek âlâ, o halde difteriden korkmanıza bir sebep yok. Çocuğunuz difteri değil. Mühim bir şey de yok... Biraz sonra ilâcını yazacağım alıp kullanırsınız, küçüğün birşeyi kalmaz

— Teşekkür ederim Dr. Bey... Bu kuşpalazı yahut difteri denilen hastalığı merak ettim de... Vaktiniz müsait ise bu hastalıktan biraz bahseder misiniz?

— Hayhay, memnuniyetle.. Difteri; difteri basili dediğimiz bir mikrop tarafından meydana getirilen hâd bir hastalıktır Bulaşıcıdır.

— Difteri mikrobu vücudun neresinde yerleşir?

— Difteri mikrobu, difterili hastanın solunum yolları mukozası üzerinde oturur, çoğalır. Buralarda "yalancı zarlar" meydana getirerek vücut için çok zehirli olan difteri toksini dediğimiz bir maddeyi vücuda kan yolu ile yayar.

— Difteri mikrobu zehiri vücuda yayılınca ne olur?

— Difteri toksini çok tesirli bir zehirdir. Bu zehirin tesiriyle ateş yükselir, kalp hızlı atar. Kalp ve damar bozuklukları meydana gelir, böbrekler iltihaplanır, zehir s'nirlere de tesir ederek bir takım felçlerin meydana gelmesine sebep olur.

— Difteri toksini hastanın hayatını tehlikeye koyar mı?

— Elbette. Difterili çocuk'arın hayatı bir taraftan bu zehirin, diğer taraftan da boğazı tıkayan yalancı zarların tesiri ile tehlikeye girer.

— Desenize difteri korkunç bir hastalıktır?

— Tabîî, vaktinde tedavi edilmezse hastanın hayatı tehlikeye girer.

— Difteriyi mikrop yapar ve bulaşıcıdır dediniz. Nasıl bulaşır anlatır mısınız?

— Difteri, dünyanın her tarafında görülebilen bir hastalıktır. Hastadan sağlama temas ile geçer. Kendisinde difteri has-

talığı olmadığı halde bir difteriliden aldığı mikrobi burun ve boğazında uzun müddet taşıyan kimseler de vardır. Biz onlara "portör" diyoruz.

— Hastalığın yayılmasında böyle kimselerin rolü varmıdır?

— Elbette vardır. Portörler hasta olmadıkları için sağlamların arasına kolayca girer ve difterili hasta gibi bu şahıslar da mikrobi öksürük ve aksırıkla çıkan tükürük damlacıkları vasıtasıyla etrafa saçarlar.

— Bu damlacıkları asacılan mikroplar uzun müddet yaşar mı?

— Kuru ve karanlık yerlerde oda sıcaklığında hava tozlarına karışan bu mikroplar aylarca canlı kalabilirler ve bu mikroplu havayı teneffüs eden veya difterilinin mikroplu eşyasını kullanan difteriye karşı mukavemetsiz şahıslarda hastalık meydana getirir.

— Difteri en çok hangi mevsimlerde görülür?

— Sıcak havaların ani olarak soğuduğu mevsimlerde sonbahar ve kış aylarında difteri vakaları artar.

— Difteri hangi yaşlarda görülür?

— Difteri daha ziyade bir çocuk hastalığıdır. İki yaşından aşağı çocuklarda nadir görülür. Hastalık ileri yaşlarda da az görülmektedir.

— Buna sebep nedir Dr. Bey?

— Buna sebep çocukların annelerinden aldığı bağışıklık, yani muafiyettir. Bu muafiyet ilk yaşta yavaş yavaş kaybolur ve ileri yaşlarda tekrar meydana çıkar.

— Yani difteriye en çok yakalananlar bir yaşından yukarı çocuklardır öyle mi?

— Evet, difteriye en hassas yaş 2-8 yaş arasındır. Bu sebeptendir ki 2-8 yaş arasında difteri en sık görülür.

— İki yaşından evvel difteri görülmez mi?

— Difteri iki yaşından evvel görülse bile burun veya yara difterisi şeklinde olur.

— Burun ve yara difterisi dediniz. Difteri boğazdan başka nerelerde olabilir?

— Difteri en çok boğazda olur. Biz ona gırtlak difterisi deriz. Boğazdan başka burunda, kulakta, gözde ve ciltteki yarada da difteri olabilir.

— Difteri salgın yapar mı?

— Difteri salgınları nadirdir. Umumiyetle tek tek vaka halinde veya okul çocuklarında görülür.

— Difteride mikrobun alınması ile hastalığın meydana çıkması arasında nekadardır zaman geçer?

— Difteride kuluçka devri kısadır. Umumiyetle 2 ilâ 4 gün kadardır.

— Difteri hastalığının belirtileri nelerdir?

— Boğaz difterisinde hastalık sinsi başlar. Neşesizlik, halsizlik, iştahsızlık görülür. Ateş ekseriya hafif veya 38,5 dereceden fazla değildir. Boğazda difteri zarı vardır. Boğazda tıkanma yoksa hastalığın gidişi ağrısız olabilir. Belirtiler difteri zarının ve toksininin yaptıkları tesirlere bağlıdır.

— Difteri zarı nedir Dr. Bey?

— Difteri zarına yalancı zar da denir. Bu zarın orta kısmı kesif, kenarlara doğru yumuşaktır. Difteri mikrobunun yerleştiği yerlerde teşekkül etmektedir ve bulunduğu yere sıkıca yapışmıştır. Pamukla demizlenemez, Zorlanarak kaldırılırsa kanar. Difteri zarı umumiyetle kirli sarı renktedir. Boğaz difterisinde hastanın sesi kısalmıştır. Nefesi fare kokusunu andırır. Hasta çocuk ısıklı ve zor nefes almaya başlar. Tedavi edilmeyen difterili çocuklarda hastalık ilerler. Difteri zarı çocuğun boğazını, nefes borularını tıkayarak onun nefes alamamasına ve ölümüne sebep olabilir.

— Bir çocuğun boğazında, burnunda beyaz zarlar görülürse, sesi kısılmış veya ısıklı zor nefes almıya başlamışsa difteri şüphesi vardır öyle mi Dr. Bey?

— Evet bu gibi şüpheli hallerde vakit geçirmeden derhal doktora müracaat etmelidir. Çünkü hasta difteri ise ancak erken tedaviye başlamak onu kurtarabilir.

— Peki difterili hastayı kurtaracak ilaç var mıdır?

— Elbette vardır. Difterili hasta vakit geçirilmeden derhal bir doktora gösterilir. ve doktorun lüzum göstereceği miktar kadar difteri serumu yapılır. Bu ilaç bir taraftan difteri toksini ile hastanın zehirlenmesini önlediği gibi diğer taraftan da boğazı tıkayarak boğan yabancı zarların gerilemesine ve azalmasına yardım eder.

— Difterili çocuk boğulmak üzere ise ne yapılır?

— Difterili çocuk boğulmak üzere ise yine bir doktor tarafından difteri serumu verilirken diğer taraftan da çocuğun hava almasını temin edecek bir takım tedbirlere başvurulur. Bu tedbirler sayesinde boğulmak üzere olanlar dahi kurtarılabilir. Difteri olmasa bile çocuğunuz için olan müracaatınızda haklısınız. Sizi çok takdir ettim ve memnun oldum. Herkesin de en ufak bir şüphede dahi çocuğunu difteri ihtimaline karşı doktora göstermesi lâzımdır. Çünkü bazan ihmal edilen çocuklarda difteri hastalığı çok ilerler, ve bu vaziyette doktora yetiştirilen çocukların kurtarılması bütün tedbirlere rağmen güçleşir. Sağlam çocuklara da difteri aşısı yaptırılmalıdır.

— Difteri aşısı nedir Dr. Bey?

— Difteri aşısı, çocukları difteriye karşı korumak için yapılan çok kıymetli bir aşıdır. Bu aşı Hükümet tabiplikleri, belediye tabiplikleri ve sağlık merkezlerinde isteyenlere parasız yapılmaktadır.

— Difterili hastaya nasıl bakılmalıdır?

— Difterili hastayı derhal doktora haber vermeli, kabilse bir hastane ve sağlık

Güzel Sözler

★ Allah hürriyeti, insan ise köleliği yaratmıştır.
M. J. CHENIER

★ Zevce dediğin, erkeklerin genç iken metresi, orta yaşlarda arkadaşı, ihtiyarlık çağında ise hastabakıcısıdır.

FRANCIS BACON

★ Çok sevenler hiçbir zaman ihtiyarlamazlar. İleri bir yaşta ölebilirler, fakat bu takdirde bile genç ölmüş sayılırlar.

ARTHUR WING PINERO

★ İnsanlığın en kötü icadını Orta Çağlara borçluyuz: romantik aşkı ve barutu.

ANDRE MAUROIS

★ Çocuklarınıza faziletli olmayı öğretin; onları mesut edecek olan para değil fazilettir.

BETHOVEN

★ Yalnız aptallar ve ölümler fikirlerini asla değiştirmezler.

PASCAL

★ Hata yapmayan insan hiçbir şey yapamaz.

LINCOLN

★ İntikam ve aşkıta, kadın erkekte çok daha vahşidir.

NIETZSHE

★ Musiki, ruhu günlük hayatın tozlarından temizler.

AUERBACH

★ Karını elinden alan erkekte alacağın en mü-kemmel intikam karını ona bırakmaktır.

merkezinə yatırmalıdır. Sağlam kimse-leri de aşılamalıdır.

— Etrafa hastalık bulaşmaması için neler yapılmalıdır?

— Difterili bir kimsenin tabak, çatal, kaşık, havlu, tuvalet eşyası ve saire gibi şeylerini ayırmalı, eşya ve çamaşırlarını iyice kaynatmalıdır. Difterilinin yanına sağlam kimselerin hele çocukların garip çıkmasına katiyen müsaade etmemelidir.

— Difterili, nekadardır zaman yatakta kalmalı ve ne zaman sağlamlarla temas etmelidir?

— Difterili, doktor müsaade edinceye kadar yatakta kalmalı ve yine doktor müsaade edinceye kadar sağlamlarla temas etmemelidir.

— Difteri hakkında verdiğiniz bilgilere çok teşekkür ederim.

fotoğraf öğretimi

Mustafa NIKSARLI

(Geçen sayıdan devam)

Thomas Wedg Wood; kamera Lucidanın bulunuşundan daha önce, ışık yoluyla sabit resimler elde etmiştir. Kâğıt veya deriyi gümüş nitrat çiyiği içine daldırıp çıkarıyordu. Refleks kameranın ayarcamına (buzlu cam) yapılmış olan resim, veya herhangi saydam bir şey üzerine yapılmış çizimleri, bu gümüş nitratlı kâğıt veya derinin üstüne koyup güneş ışığına tutuyordu. Böylelikle camın açık yerlerinden geçen ışık, kâğıt üzerindeki gümüş tuzlarını etkileyerek karartıyor ve camın kapalı olan yerlerinden ışık geçemediği için kâğıdın bu kısmına gelen yerler ise beyaz kalıyordu. Bugün halk arasında "fotoğrafın arabı" adıyla bilinen "negatifi" Wedgwood o zaman işte böyle bulmuştu. Bu negatifin görünümü: Cam üzerindeki siyah olan yerler burda beyaz, açık olan yerler ise siyahtı. Ama, bu negatif tesbit edilmemiş bir negatifti. Kuvvetli bir ışığa çıkarıldığı zaman negatifin her tarafı kapkara olup çıkıyordu. Bundan dolayı Wedgwood, bu yöntemle elde ettiği resimlerini çok zayıf bir ışık altında meraklılarına gösterebiliyordu.

Thomas Wedgwood'un sağlığı çok bozulduğundan deneylerine devam edemedi. Bu deneylerini arkadaşı Humphrey Davy ile 1802 yılında "Journal of Royal Institution" da yayınlıyarak araştırmalarına son verdi.

Basım (matbaa) tekniğinde de araştırma ve ilerlemeler kamera çalışmalarına paralel ilerliyordu. Prag'lı Aloys Senefelder (1771-1834) Taşbaskı sistemi olan, lithografi'yi (lithography, Yunanca Lithos = taş, graphy = yazmak, çizmek) 1796'da bulmuştu. Kamera ile yapı-

lan resimler lithografi sistemi ile de çoğaltılıyordu.

Lithografi'nin bulunduğu yıllarda bir Fransız olan Joseph Nicéphore Niepce (Niyeps) ile kardeşi Claude gemi motörünü bulmuş ve patentini de almışlardı. Niyeps, lithografi sisteminin tesiri altında kalarak buna merak sarmıştı. O devirlerde kameradan lithografi'ye resim aktarmak maharet istiyordu. Niyeps'in artistik yeteneği de yoktu. Önceleri resimleri kendisi çizemediği için başkalarına çizdirirdi. Kamerasındaki resimleri bir başkasına çizdirmektense, bu imgeyi olduğu gibi tesbit etme yollarını aramaya koyuldu. 1 Nisan 1816'da Paris'te bulunan kardeşi Claude:

"Şimdiye kadar yaptığım deneyler beni inanmaya zorladığından metodum prensip dahilinde muvaffak olacaktır. Fakat, şimdilik renkleri tesbit etmeye çalışıyorum. Bu da en zoru." diye yazmıştı.

Niyeps'in, kamera çalışmalarından bugün elimizde inandırıcı kanıtlar yoksa da, yazdıklarından ve gözlemlerinden 1816 ile 1829 yıllarında Camerasındaki imgeyi tesbit ettiğine inanıyoruz.

Niyeps'in çalışmaları çok ilginç olduğu için kısaca bunu da anlatmadan başka konuya geçemiyceğim.

Fotoğrafçılık öğretimi derken fotoğrafçılığın tarihcesiyle sizleri oyalamış gibi bir durumla karşılaştık. Ama, fotoğrafçılığın şimdiye kadar çizdiği yolu izliyerek çağımız fotoğrafçılığının içine girmiş ve bilinmedik bir yanının da kısmen aydınlanmış olmasını istedik. Böylelikle günümüz fotoğrafçılığının öğrenilmesi basit ve çok kolay olacaktır kanısındayız.

Niyeps'te bir kamera obskura yapar-
rak önüne bir mercek yerleştirdi. O çağ-
larda bir kamera obskura'ya -hele mer-
ceklide olursa- sahip olmak büyük ergi
(mazhariyet) idi. İşte Niyeps güçlükle sa-
hibi olduğu kamera obskura'sını deneyle-
ri sırasında elinden düşürerek merceğini
kırdı. Elinde sadece mikroskopunun
merceği kaldığından bununla bir kamera
yapmaya koyuldu. Yapılan yeni kamera
bir kibrit kutusu büyüklüğünde olabildi.
(objektifin odak uzaklığı 2,5 cm. di.) Ni-
yeps: "Bu kamerayı çalıştırdığım odada a-
çık penceredeki kuş kafesinin önüne koy-
dum. Deneyi bildiğim metodla yaptım.
Beyaz kâğıt üzerinde pencereden görünen
kadarı ile kuş kafesini ve dışardaki obje-
lerden (manzara, görü, nesne) daha az ay-
dınlanan pencere kapaklarını da gördüm.
Bu iyi olmayan bir deneme olmakla bera-
ber bu yöntemle (usul) resim yapmakta
imkânsız değildir. Bu resimde arka plân
siyah, ön plân açık eşyalar ise beyazdı."

Niyeps'in ifade etmek istediği, nega-
tifin tam tanımıydı. Thomas Wedgwood'un
deneylerinde tonların tersleşmesi de
bunun gibiydi. Niyeps'in araştırması, bu
elde ettiği negatiftaki tonları pozitifte ge-
virip doğal özellikteki (tabiattaki) aydınlık
yerlerin parlaklığı ile gölgeli yerlerin
koyuluğunu sağlamak olmalıydı. Ama O
resimleri direkt olarak kamera içinde el-
de etmek istiyordu. Bunun üzerine ışık
alan yerleri beyazlatan, ışık almıyan yer-
leri ise karartan bir madde, bir ecza bul-
mak üzere çalışmaya koyuldu.

Deneyleri; lavanta yağı içinde normal
olarak eriyen, buna karşın ışık etkisinde
erimiyen bir asfalt buluncaya kadar sür-
dü. Gölge tonlarını elde edeceğine sadece
bir gravürün siyah ve beyaz çizgi tonla-
rını tesbit etmiye çalıştı. Niyeps'in bul-
muş olduğu bu yöntem (metoda) HEL-
YOGRAFI dendi.

1826 Ocak ayında Niyeps bir mektup
alır. Mektup sahibi kendisinin de aynı ko-
nulara çalıştığını bildirmekte, Helyogra-

fi metodu ile ilgili bilgi istiyordu. Niyeps
sırrı ile ilgili bilgileri kıskançlık derece-
sinde herkesten sakladığı için, bu yaban-
cıya da çok ihtiyatlı cevap verdi. Bundan
bir yıl sonra bir başkasından da ikinci
mektubu alır. Bu mektupta ise: Paris'te
tiyatro dekorcusu Dager (Louis Jacques
Mande Daguerre) adında birisinin, sizin
helyografiye benzer bir metodla çok il-
ginç resimler yaptığını Dager'in bu me-
toduna diorama (DIORAMA) dendiğini
anlatarak helyografi hakkında bilgi ver-
mesini Niyeps'ten rica ediyordu. Bunun
üzerine Niyeps Fransız gravürçüsü Le-
maitre'ye bir mektup yazarak Dager ve
bulgusu diorama ile ilgili bilgi istedi. Al-
dığı cevapta Lemaitre: Dager'in iyi bir
ressam olduğunu, resimlerinde tabiata
benzetişin çok mükemmel işlendiğini, çok
değişik metodlar kullandığını, kamera

obskura'yı geliştirmek için çok çaba har-
cadığını fakat metodunun özellikleriyle
ilgili bir bilgisinin olmadığını yazdı.

Bu haberleşmeden kısa bir süre son-
ra Dager Niyeps'e diorama metodu ile
yapılmış bir resim gönderdi. Niyeps'te O-
na hafifce belirtilmiş helyografik bir plâ-
ka göndermek suretiyle birbirlerine bul-
gularını ince'eme konusunda fırsat ver-
miş oldular. Niyeps, Lemaitre'ye yazdığı
mektubunda "Dager bu plâkadan sırrımı
asla öğrenemez. Çünkü gönderdiğim plâ-
ka çok açık, çizgiler belirsizdi." diyor.

Oysa, ikisinin de birbirlerinde olma-
yan, fakat bu noksanları için çok çalıştık-
ları halde bulamadıkları bulguları vardı.
Birbirlerinden sırlarını saklama konusun-
da kaçtıkça, birbirlerini tamamlama baki-
mindan da gittide yaklaşıyorlardı.

(Devamı gelecek sayıda)

MÜZİK ÜZERİNE

Hazırlayan: İSMAİL BEYDEMİR

Güzel sanatların, müzikten başka, dallarındaki sanatların, çağların değişimine göre, o günler için anlatımları yapılmıştır. Şiire "vezinli, kâfiyeli, güzel söz" denildiği çağlar olmuş, gelişmiş çağın durumuna göre, bu gün başka anlatımı yapılmıştır. Buna karşın, şimdiye dek Müzik'in yakınından olsun bir anlatımı yapılamamıştır bence.

Müzik nedir? Öyle diyebiliriz ki, bu sorunun tam karşılığı verilemez. Sözle anlatımı yapılamayan müzik, yalnız duyulur. Bu herkes için de böyledir. Güzel sanatların Resim, Şiir -vb. dallarında (ben bu sanattan anlamıyorum, böylece de sevmem) diyebilen çıkabilir, ama hiç bir kimsenin "müziği sevmem" dediği gerçek olamaz. Din bile bu gerçekten kurtulamamış, daha tarikatlara varmadan, müzikten yararlanmıştır. Ama bu yararlanması başka bir anlatıma getirmiş, müzik adının kullanılmamasına dikkat ederek, insanların bu zayıf yönünden kendine gerekli

çıkarı sağlamıştır. Böylece, Müzik korkulacak, horlanacak bir şeymiş gibi bir yola bile gidilmesi denenmiştir, ne yazık ki bu isteğini başaramayan dinciler, mezhepler aşamasında yırtılan bu yasakları horlamaktan başka bir şey de yapamamışlardır. Şaman'zmden Müslümanlığa geçen TÜRK kendinden bir parça olan müziğinden ayrılmamakta direnmiş, bu direnişle de, alevilik yolunu kendisine en yakın bularak, bu yolda deyişlerine devam etmiştir. Bundan sonra da Mevlâna'nın tarikatlar aşamasında, müziğe tümü ile yer vermiş, kendine ve yoldaşlarına bu duygudan tam olarak yararlanma yolunu açmıştır. Mevlâna'nın Tebrizi ile ilk karşılaşmasında şiirlerini bir ezgiye koşarak, sema'a kalkması, müziğin yerine oturmasını, ritminin gelişip, yerleşmesini kesinleştirmiştir. Demek ki; hiç bir çağ ve kuşakta, şekil değiştirse bile, yokluğundan söz edilemiyen müzik, insan duygularının boşaltılması aracıdır. Kendi kendine bir işle uğ-

raşan kimsenin sazıldanması, insan duygusunun boşalma ihtiyacının, istek dışında ve kendiliğinden olageldiğinin en açık örneğidir.

Demek ki; müzik'in dış görünüşünün eylemdeki kısa anlatımı (insan duygusunun boşalması) olarak yapılabilir. Burada açıklıkla müzik yapanın üzerinde söz edilmekte, müzik dinleyenin anlatımını da buna bağlayarak yapmamız gerekmektedir. Müzik insan duygusunun seslendirilmiş boşalışı olduğuna göre de, dinleyeni de, bu duygunun alıcısı olarak nitelemek yerinde olur. Böylece, bir alış veriş işlemi, duyguların aynı olması, müzikle bağlantıda önem taşır. Daha açık bir deyimle, bir Amerikalının duygusunun bir Anadolu ile eş olamayacağına göre, müzik alış verişinde bağlantı kuramazlar. Ancak, duyguların eğitimi denilen bir eylem söz konusu edilmektedir ki, bu da bizce duygu eğitimi olmayıp duyguları olağetiren yaşantı eğitimidir. Tarlasında, çiftinde, günlük yaşantısını bozmadığınız bir köylü müzü düşünelim, ne denli bir eğitimle batı müziğinden duygulandırabileceğimiz, karşılığı verilmeyen bir soru olur. Bunu daha açıklamak gerekirse, duyguları olağetiren yaşantıları ayrı toplulukların, müziksel bağlantıları da olamaz. Böylece de, duyguların doğuşu, oluşumu üzerine gelmiş oluyoruz ki, işte müzikte kök olan bu ilke, insan topluluklarının sosyal yapısı ile çok sıkı bir bağlantı durumundadır. Öyle kesin ayrıntıları olması bile, bir ülkenin bölgeleri arasındaki müzik başkalıkları bundandır. Anadolumuzun yaşantıları birbirinden farklı bölgelerinde yaşayan insanların, birbirinden değişik duyguları nedeni ile, birbirinden farklı da müzikleri olmuştur. Bunun çok açık bir örneği de, Osmanlı sarayının müziği ile, halk müziği üzerinde görülür. Yaşantısı halktan uzak bir biçimde gelişen saray, kendi duygularının anlatımını buna göre yapmıştır. Bir ülke içinde bile bu denli ayrılık olabilmesi çok önemlidir. Aslında saray halktan

kopmuş, bu kopuşun onarılmasına hiç gidilmek bile düşünülmemiş olmasından, bu sonuca varılmıştır. O denli bir kopuş olmuştur ki, halkın kul anlamı bile hiçe sayılarak, besyüz yıllık bir saltanat süresince, yöneticiler halkına "kulum" demişlerdir. Tanrı ve din anlayışına bu denli aykırı bir deyişi kullanabilen bir saraydan, halkla bağlantı beklemek elbetteki olamazdı. Bu bağlantı olamayınca da bir duygu birliğinin beklenmesi elbette ki olamazdı. Bu sonuç da, sarayın halkın anlamadığı bir müziğe yönelişini getirmiş, alaturka denilen saray müziği doğmuş, yine sarayın maddi ve mânevi desteği ile, gelişmiştir. Zaman zaman bu aykırılığı görenler kurnazca bir eylemle, bu müziğin adını TÜRK MÜZİĞİ koyarak, aklınca halkla ilişki kurulmuş gibi bir yola gitmişlerse de, tutarlı bir sonuca varamamışlardır. Horlanmış, itilmiş bir halkın müziği de böylece saraydan kovulmuş, kendi sultanları üzerine kurdukları müzikleri ile uğraşıp gitmişlerdir. Daha sonra bu gerçeği anlayanlara karşı da yine kerdilerini ve müziklerini savunmak için, sanat müziğidir, diye savunma ve övgülerini yapmışlardır. Elbetteki besyüz yıl, üzerinde işlenen bir şey taş olsa idi, iyi bir yapıt elde edilirdi. Alaturka müzikteki sanat varlığı, yapısındaki güzellikte olmayıp, işlenişteki emektedir. Bu konunun çok daha derinlemesine eleştirisi yapılabilir. Konumuzun dışına çıkmış olmasak bile, müzik üzerindeki incelememizin dallara geçmiş olacağı nedeniyle kısa keseceğiz. Ancak burada alaturka müziğe değinmemizin nedeni, halk müziğinin saraydan kovulması sonucu, işlenme ve geliştirilme olanağının devletten uzak ellere bırakıldığını anlatmak içindir. Bu durum böyle olmayıp, halk müziği saraydan çıkarılmasa idi, demek halkla saray yaşantısının da yakınlığa ulaşmasını istemektir ki; işte bu mümkün olamayan bir düzenin bu günkü hayıflanmasından ileri olmayan bir istemdir. (Devamı gelecek sayıda)

Bir istek...

(Baştarafı sayfa 3'de)

olumlu karşılıyorum. Derneğimiz ilk kez bu dergiyle kültüre hizmet görevini yerine getirmeğe başlamıştır. Dergi hakkında iyi kötü çok şeyler söylendi. Benim görüşümce, dergiyi Ağnılık-tan çıkarmak, fikir ve sanat dergisi havasına sokmak gereklidir. Bu hemen hemen gerçekleşmiştir. Ağn dergisi yurdumuzun en kaliteli ilçe dergisi olmaktadır. 67 ilde çıkan dergilerin en iyisidir. Yönetici arkadaşlarımız övünsünler. Yapacağımız yeni seçimde de bu ekip değiştirilmemelidir. Dr. Vâkıf Özkul ve arkadaşları bize çok değerli bir servet bağışlamışlardır. Kıymetini bilelim.

Rapor baştan Türkçe sözcüklerle başladı, sonunda (ibra, katetmek) gibi sözcükler geçti. Genç arkadaşlarımızdan bunları ummazdım." dedi.

M. Salim Özer özetle:

"Dergide bir görevli olarak konuşuyorum. Türkiye çapındaki dergilere yazı veren arkadaşlarımızdan bizim dergiye de yazı göndermelerini umuyoruz, bekliyoruz. Hemsehrilerimizin bütününün abone olmalarını istiyoruz. Yalnız şu noktayı da belirtmeden geçemeyeceğim. Yönetim Kurulu arkadaşlarımız bir yıl içinde dergi dışında başka bir çalışma yapamadılar. Halbuki hemsehrilerimizin çoğu bir (Ağn gecesi) düzenlenmesini istemektedirler. Yapılan piknikler herkese gereği gibi duyurulamamaktadır. Temsiller, folklor gösterileri, açık oturumlar gibi toplantılar Ankara'da ve Ağn'da yapılabilir. Dergiye yazı ve ilân toplamak için Yönetim Kurulu dışındaki üyelerimiz de yardımcı olmalıdırlar." dedi.

Erkal Gencaydın söz aldı:

"Ben Ankara'ya geleli az oldu. Söylemek istediklerimin çoğu da söylendi. Onlara katılıyorum. Dergimizle gurur duyuyorum. Çalışmalarımızla bu dergiyi fikir ve sanat bakımından daha olumlu hale getirebiliriz. Ancak bu işleri belli birkaç kişiden beklememeliyiz. Dergiye gönderilen yazılar bir yazı kurulundan geçirilmelidir."

Yönetim Kurulu adına Başkan Dr. Vâkıf Özkul söz aldı ve konuşmaları cevaplandırdı:

"Sayın genel kurul üyeleri bizlere lâıyk olmadığımız değeri verdiler. Teşekkür ederiz. Raporumuzun öz Türkçe yazılmasına titizlikle ö-

zenilmiştir. Ancak son bölümdeki sözcükler karşılıkları bilinmediği için kullanılmıştır. Telâfi edeceğiz.

Rapor acele hazırlandı, detaylara inemedik. Dergimizin 440 abonesi vardır. Birçok dış ülkelere ve Türkiye'nin dört bucağına dergimiz gitmektedir.

Arkadaşlarımızdan bir gurup bir gece tertip ederek Ağnfolklorunu yaşatmak istediler. Bu konuda çıkacak birçok güçlükleri düşünerek başaramıyacağımız endişesiyle vazgeçtik. (Salon bulma, bu işlerde çalışacak eleman bulma gibi).

Yönetim Kurulu ve Yazı Kurulu üyelerinden bir kısmı dahil olmak üzere birçok yeterli kişilerimiz dergiye gereken ilgiyi göstermemişlerdir.

Yeni Yönetim Kurulu üyelerinin, çalışmayı gönülden isteyen kişilerden seçilmesini temenni ederim." dedi ve görevini aksattığından bu iş ten affedilmesini istedi.

Nuri Onat tekrar söz aldı:

"Ağn Folklorü Ağn'da özünü kaybetmek üzere. Biz her şeyden önce Ağn folklorunun başta gelenlerinden olan oyunlarını dejenere olmaktan kurtaralım. Ankara'da da buna ait çalışmalar yapmalıyız." dedi.

Cevat Onay:

"Raporda Ağn'daki şubemizden hiç bahsedilmemiştir. Tüzüğün buna ait hükümleri yerine getirilmeli idi. Piknik, kültürel toplantılar ve buna benzer çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalar, Yönetim Kurulu ile işbirliği yapmak suretiyle diğer üyelerden kurulacak kollar yapılmalıdırlar. Nuri Onat'ın istediği çalışma, daha çok Ağn Şubesinin görevleri içindedir." dedi.

Tekrar söz alan M. Salim Özer:

"Derginin fiyatını artırırsak aboneleri kaçıracağımızdan endişe ederim. Dr. Vâkıf Özkul'a cevaben de biz gece yapmayı teklif ederken yalnız oyun oynamayı teklif etmedik. Aynı zamanda bu işlerde bizim hızzat çalışacağımızı, Adana'dan İsmail Bey'den de rica ederek burada bir ekip kurmayı da düşünmüştük." dedi.

Dr. Vâkıf Özkul cevabında:

"Arkadaşlarımızın, gece tertibi ve folklor çalışmalarları hakkındaki teklifleri sırasında hastay

dım. Bu konuda hiçbir şey yapmama sağlığım müsaait değildi. Bir arkadaş dergiye gelen yazıların iyi seçilmesini istedi. Bu seçim yapılmaktadır. Ancak yazı sıkıntısı çekmekteyiz. Yazı bulamadığımız zamanlarda, öncekilerde yayınlamadığımız yazıları almak zorunda kaldık." dedi.

Öner Gündüz konuşmasında:

Anlaşıldığına göre dernek ya yalnız dergi çıkaracak, başka hiç bir işe bakamayacak; ya da diğer sosyal faaliyetlerle uğraşacak, dergiye bırakacak. Genel Kurul bu hususta ne düşünür acaba?"

Buna Cevat Onay şu cevabı verdi:

"Derneğin bütün işlerinin Yönetim Kurulu na kalmaması, onları bunaltmaması için tüzü gümüzde kol çalışmaları hakkında hükümler vardır. Üyelerden isteyenler istedikleri konularda bir kol kuşarlar, yönetim kuruluna bildirirler. Yönetim kurulu bu çalışmaları, gerekirse organize eder, paraya ihtiyaç gösteriyorsa onu sağlar. Bu suretle bütün işler Yönetim kurulu üzerine yüklenmezse her işin yürütülmesi imkân dahiline girer." dedi.

Hüseyin Tuncer sordu:

"Çalışma konusunu yönetim kurulu mu tesbit eder, yoksa kol üyeleri mi?"

Cevat Onay:

"İkisi de olabilir. Tüzükte bağlayıcı bir hüküm yoktur. Yalnız her iki durumda da sorumluluk yönetim kuruluna ait olduğuna göre yetkilerin de ondan gelmesi yerinde olur kanımdayım."

Nihat İsbir de bu konuda söz aldı:

"Tecrübeler göstermiştir ki Yönetim Kurulu bizzat katılmadan kol çalışmaları pek başarılı olmamaktadır. Yönetim Kurulunun desteği şarttır. Özellikle gece tertiplerinde Yönetim Kurulunun işe girmesi zaruridir."

Öner Gündüz:

"Yönetim Kurulu gece tertipleme teklifini yazılı olarak mı reddetmiştir? Sözlü olarak mı? Bunu belirtmelerini rica ederim." dedi.

Mustafa Niksarlı buna cevap verdi:

"Kurulda bu konu görüşülmüş, kurul kararı olarak alınmıştır."

Rapor hakkında başka söz alan olmadıktan oya sunuldu. Rapor kabul ve Yönetim Kurulu ibra edildi.

Genel Kuruldan gelen istek üzerine gündemin 7. maddesi olan dilekler bölümü öne alındı.

Dilekler konusunda da söz alanlar sıra ile:

Nihat Asyalı:

1 — Yönetim Kurulunda genel bir iş bölümü yapılmalı.

2 — Dergi için yapılan her türlü eleştiri yararlı olmuştur. Dergi bunlardan sarsılmadan, cesaretle çıkarılmalıdır. Hem her türlü faaliyette böyle olmalıdır.

3 — Dergi belli bir tutuma gelme yolundadır. Bu kısa zamanda gerçekleştirilmelidir.

4 — Genel Kurul tutanağı dergide yayınlanmalı ve ilgisizliğin kınandığı açıkça belirtilmelidir.

Nuri Onat:

"Yeni Yönetim Kurulundan dileğim:

Ağın'daki folklor çalışmaları Ağnılık niteliğini yitirmiştir. Bu hususta etkili ve yararlı olmalıdır. Ağın Şubesi yoluyla bunun sağlanmasına çalışılmalıdır."

Hüseyin Tuncer:

1 — Dergi bu gün için ehliyetli ellerdedir. Ancak postalama ve diğer hususlar için yardımcı bir kurul gereklidir.

2 — Kültürel faaliyetlere yer verilmelidir. Eğlenceler, piknikler ve gelir getiren faaliyetler gibi.

Yönetim Kurulunun, Başkan dışındaki 4 üyesinden her biri bu kolların birinden sorumlu olsunlar. Bu kollar, uygun görülürse Genel Kurul içinden hemen kurulabilir.

Vâkıf Özkul, sorulan bir soruya cevap olarak:

"Gönderiler: yazılarda dergi çıkaranlar ancak imla yanlışları üzerinde düzeltme yapabilirler. Başka bir değişiklik yapamıyoruz. Bu sebeple yazılar, yazarı tarafından iyi bir kontrolden geçirildikten sonra dergiye gönderilmelidir."

Nihat Asyalı:

"Uygun görülmiyen bozuk yazılar koyulmalıdır. Yazı sıkıntısı duyulunca başka dergilerden yazılar alınmalıdır."

Nihat İspir:

"Ağın gecesi salt Ağnılar için değil, daha geniş çevreyi içine alacak şekilde hazırlanmalıdır."

Derginin yazı kurulu Genel Kurul tarafından tesbit edilmelidir."

Vâkıf Özkul:

"Genel Kurul böyle bir karar vermemelidir. Böyle olunca sorumlu müdür, yazı kurulu-

na baskı yapabileceği gibi, ayrıldığı zaman genel kurul toplanmak mecburiyetinde kalacaktır.

Nihat İspir Yazı Kurulunun ve sorumlu Müdür'ün Genel Kurul tarafından isim olarak tesbiti fikrini ısrarla savunmuştur. Genel Kurulca tasvip görmediğinden dilek olarak kalmıştır.

Öner Gündüz:

Genel Kurulca bir dergi yönetmeliği hazırlanmalıdır.

Cevat Onay:

1 — Ağın Şubesinin çalışmaları yakından takip edilsin. Mümkün olduğu kadar çalışır hale getirilsin.

2 — Yalnız hatırlatmak için söylüyorum; bütün çalışmalarda tüzüğün hükümleri daima dikkate alınsın.

3 — Kültürel çalışmalarda Ağın büyüklerine ait gün tertibi, Ağın problemleri üzerinde açık oturumlar, v.b. gibi toplantılar yapılsın.

4 — Öner Gündüz'ün dileğine ben de katılıyorum. Bir dergi yönetmeliği taslağı hazırlansın, Genel Kurulun tasvibine sunulsun. Bu çalışmalarda bu konuda tecrübeli hemşehrilerimizden de faydalanılsın.

Dilekler bölümünde başka söz alan olmadığundan son madde (seçimlere) geçildi:

Yapılan gizli oylama sonunda:

Yönetim Kurulu asil üyeliklerine: Ülkü Soyulu, Vâkıf Özkul, Erkal Gencaydın, Muammer Niksarlı, Salim Özer seçildiler.

Yönetim Kurulu yedek üyeliklerine: Mustafa Niksarlı, Mehmet Alp, Nihat Asyalı, Nihat İspir, Öner Gündüz seçildiler.

Denetçiliklere: Hüseyin Tuncer ile Cevat Onay asil olarak, Nuri Onat ile Lütfü Uzunoğlu yedek olarak seçildiler.

Gündemde görülecek başka madde olmadığundan toplantıya son verildi.

Başkan

Kâtip

Kâtip

Cevat Onay

Ülkü Soyulu Erkal Gencaydın

Duyduklarımız

AĞIN muhabiri bildiriyor:

★ İlçemizin Demirçarık köyünde heyelan sebebi ile altı ev yıkılmış, insanca kayıp olmamıştır.

★ Fırat kenarında bulunan, Çemişkezek ilçesinin Bahçecik köyünden 28 yaşlarında bir genç, balık tutarken nehre yuvarlanmış, kurtarılamayarak ölmüştür. Ceset henüz bulunamamıştır.

★ Devam eden yağmurlar sonucu çevremizdeki karlar erimiş, bir bahar havası hüküm sürmeye başlamıştır.

★ Tapu memurumuz Hüseyin Yaşar emekliye ayrılmıştır. Yeni hayatında başarılar dileriz.

V E F A T :

★ Tam bir insanı kâmil olan emekli öğretmenlerden İBRAHİM BEŞE ve Ağın'ın ilk imamı hoca HASAN BERİKMAN çok kısa aralıklarla vefat etmişlerdir.

Dergimiz, kederli ailelerine başsağlığı, merhumlara tanrıdan rahmet diler.

A N K A R A ' D A

★ RIZA YAŞAR ve Avukat HASAN HOCAOĞLU geçirdiği ameliyattan fayda sağlanamıyarak vefat etmişlerdir. Kederli ailelerine başsağlığı, merhumlara tanrıdan rahmet dileriz. Not: Merhum Rıza Yaşar'ın vefatı geçen sayıda baskı hatası yazılmamıştır. Özür dileyerek düzeltiriz.

★ Münever ve Tayfur Dişçioğlu, oğulları Sİ-NAN'ın doğumu ile daha da mutlu oldular. Küçük yavruya uzun ömürler dileriz. 18.3.968

Abone Adresleri

- 1 — Hüseyin TUNCER
Kurtuluş Cevher Sokağı
No: 35/9
— ANKARA —
- 2 — Hüseyin ÖZKUL
Uzungil Mahallesi
AĞIN — ELÂZİĞ —
- 3 — Dr. Vâkîf ÖZKUL
İç Cebeci Özsoy Sokağı
No: 3/4
— ANKARA —
- 4 — Mehmet Hulûsi HİÇCAN
Kd. Baş. Çvş. 1022. Ord. Ağır
Bakım Tamir Fabrikası
— ERZİNCAN —
- 5 — Fehmi AYDIN
Narin Sokağı No: 4/10
5. Durak
YENİMAHALLE — ANKARA
- 6 — Halûk NİKSARLI
Ağın Kuyumcusu Park Cad-
desi No: 37
— ELÂZİĞ —
- 7 — Mübeccel BAYRAKÇE-
KEN
Atatürk Ortaokulu Fen Grubu
Öğretmeni Anafartalar Cad-
desi
— ANKARA —
- 8 — Mustafa ÖZEN
Kozluk Mahallesi Kayseri So-
kağı No: 30/3
— İZMİT —
- 9 — Müfide TUNCER
Namık Kemal İlkokulu Öğ-
retmeni
— ELÂZİĞ —
- 10 — Fevzi ÖZDİL
Top Üstğm. 479. Top Tb.
PATNOS — AĞRI
- 11 — Cavit KILIÇÇÖTE
Kuyumcular Çarşısı Park
Caddesi No: 27
— ELÂZİĞ —
- 12 — Bedrettin GENÇOSMAN
İhsan Şerif İlkokulu Öğret-
meni
HASKÖY — İSTANBUL
- 13 — Nesrin GÖKÇE
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı
Bulvar Apt. No: 54/7
— ANKARA —
- 14 — İbrahim UÇKUNKAYA
Zuhuratbaba Mahallesi Türk
- İş Sokağı No: 26/1
BAKIRKÖY — İSTANBUL
- 15 — H. Tahsin ÖZTÜRK
J. Assb. Baş Çvş. Merkez
Jandarma Karakol Komutanı
— TARSUS —
- 16 — Mehmet YETGÜN
Nusretiye Mahallesi 64. Sok.
No: 76
— MERSİN —
- 17 — Onur ONAT
Karakol Arkası Hacı İsmail
Mahallesi No: 54
BALGAT — ANKARA
- 18 — Vehbi ERTÜRK
AKBANK Müdürü
— ELÂZİĞ —
- 19 — Paki ARSLAN
Beyoğlu Terzihanesi Gazi
Caddesi No: 25/A
— ELÂZİĞ —
- 20 — Nuri ERASLAN
Malmüdürü
ŞEFAATLİ — YOZGAT
- 21 — Fikret OZAN
Tapulama Mahkemesi Kâtibi
AĞIN — ELÂZİĞ
- 22 — A. Muslih ÖZÇELİK
Öğretmen Okulu Sınıf: 5/D
No: 91
AKÇADAĞ — MALATYA
- 23 — Hakkı AKBAŞ
Bayındırlık Müdürlüğü Yapı
Teknikeri
— KONYA —
- 24 — Kemal GÜLİTER
Sanat Enstitüsü Elektrik -
Elektronik Atölye Şefi
BEŞEVLER — ANKARA
- 25 — Memduh SOYLU
TCDD 5. İşletme Müdürlüğü
Muhabere Şefi
— MALATYA —
- 26 — Ahmet YÜCEL
Babür Caddesi Sosyallevler
C - Giriş No: 8
DIŞKAPI — ANKARA
- 27 — Soner BİLGİN
İskitler Sel Sokağı No: 44
— ANKARA —
- 28 — Halit HOCAOĞLU
Aydınlıkevler Çetin Sokağı
No: 85
— ANKARA —
- 29 — Celâl ÇAKAR
Karayolları Genel Müdürlüğü
Trafik Fen Heyeti
YENİŞEHİR — ANKARA
- 30 — Burhan İLTER
Kurtuluş 2. Dedeefendi Sokağı
Erkut Apt. No: 16/8
— ANKARA —

Foto Tayfur

- * Stúdyo
- * Amatör
- * Teknik
- * Fotokopi
- * Aktûnalite

İşleriniz için **TAYFUR** Dişşioğlu

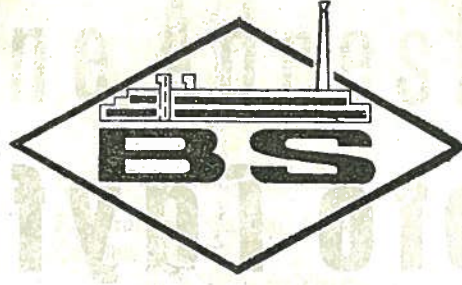
Saygıdeğer AĞIN'lı ve okuyucuları bekler

ADRES : BÜYÜK SİNEMA KARŞISI TUNA ÇARŞISI

TEL : 12 66 94

Yenişehir - ANKARA

Sümerbank ve Türkiye Emlâk Kredi Bankasının işbirliği

BOZÜYÜK SERAMİK FABRİKASI

K a r o F a y a n s

v e

K a r o S e r a m i k l e r i

- Isıya
- Aside
- Her türlü hava şartlarına mukavim
- Emsallerinden üstün
- Kalitede rakipsiz
- Bol çeşit
- Bol desen ve bol renklidir.

PIYASADAN ISRARLA ARAYINIZ

Merkez : Seramik Fabrikası - Bozüyük

Telf : 32 - 104

İstanbul İrtibat Bürosu :

Tünel Caddesi No. 36 Kat 3

Karaköy - Telf : 44 53 78